

ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของ
นักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย
และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

นางสาวอุษาพรรณ ศรีสกุลประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโทศาสตรธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2543

ISBN 974-281-423-6

Factors affecting Uses and Gratifications of Internet Media of
Secondary Students in New International School of Thailand
and St. Gabriel College

Ms. Usaphan Srisakulprasert

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirement
For the Degree of Master of Arts
Department of Business Communication Arts
Graduate School, Dhurakitpundit University

2000

ISBN 974-281-423-6

เลขทะเบียน.....	0137788
วันลงทะเบียน.....	15.ต.ค.2543
เลขเรียกหนังสือ.....	ดว 302.ด34 ๐ 8649 ด1

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตในการใช้สื่อและความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับ
มัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียน
เซนต์คาเบรียล

โดย น.ส.อุษาพรรณ ศรีสกุลประเสริฐ

สาขาวิชา นิเทศศาสตรธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.สมควร กวียะ

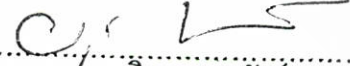
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศ.สุกัญญา สุขวรรทศ)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รศ.ดร.สมควร กวียะ)

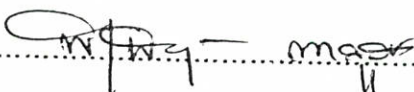
..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รศ.อรนุช เลิศจรรยาภักดิ์)

..... กรรมการ

..... กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
(รศ.ดร.พีระ จีระโสภณ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2543

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
ชื่อนักศึกษา	นางสาวอุษาพรรณ ศรีสกุลประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สมควร กวียะ
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 271 คน นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสถิติ F-Test (One-way Analysis of Variance- ANOVA) ซึ่งประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ได้แก่ การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการมี E-mail address เป็นของตัวเอง โดยปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ได้แก่ ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับต่อความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ต โดยกลุ่มที่สามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9286 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่สามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้บางบริการที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.7054

3. ประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล พบว่าประโยชน์การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น เพื่อความบันเทิงมากกว่าการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาในระดับมัธยมปลาย

4. ส่วนความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น พบว่านักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียลได้รับความพึงพอใจค่อนข้างมาก โดยเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่กว้าง หลากหลาย ข้อมูลครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาประกอบการเรียนได้ ภาษาที่ใช้ในสื่ออินเทอร์เน็ตมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนประหยัดเวลาในการหาข้อมูล ไม่ต้องเดินทาง

5. ส่วนปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต 5 อันดับแรก ได้แก่ ไม่พบข้อมูลที่ต้องการ อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตสูงเกินไป ไม่สามารถติดต่อแม่ข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ตมีน้อย และไม่ชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ

๙

Thesis Title: Factors affecting Uses and Gratifications of Internet Media of Secondary Students in New International School of Thailand and St. Gabriel College.

Name: Usaphan Srisakulprasert

Thesis Advisor: Associate Professor Dr. Somkuan Kaviya

Department: Business Communication Arts

Academic Year: 1999

Abstract

This survey research aims at studying factors affecting the uses and gratifications of Internet media of secondary students in New International School of Thailand and St. Gabriel College. The tools used in this research are questionnaires distributed to 271 secondary students in New International School of Thailand and St. Gabriel College. The data are analyzed by distribution percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficients, and F-Test (One-way Analysis of Variance - ANOVA). SPSS program for Windows was used for the data processing.

The results of this research are as follows:

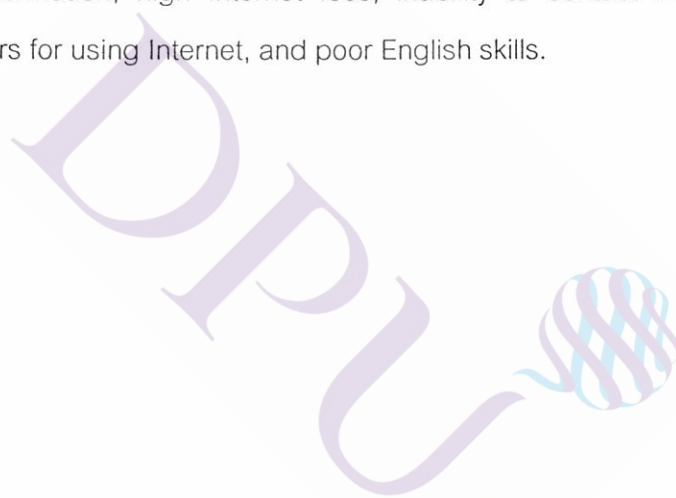
1. The principal factor affecting uses of Internet media of secondary students in New International School of Thailand and St. Gabriel College is the ownership of computers with internet applications and E-mail address. This factor relates to the uses of Internet media.

2. The factor affecting gratifications of Internet media of secondary students in New International School of Thailand and St. Gabriel College is Internet application skills. This factor relates to the gratifications of Internet media. The mean of students who are able to use all services on Internet is equal to 3.9286 is higher than the mean of students who are able to use some services on Internet which is equal to 3.7054.

3. The result of an analysis on uses and gratifications of Internet media of secondary students in New International School of Thailand and St. Gabriel College is that they use Internet for entertainment purposes rather than education purposes.

4. Regarding the gratifications of Internet media, it found that students are quite gratified with the Internet media. They are aware that Internet media gives extensive, full reliable information, information which can be used in report or study, wordings and items are clear and easily understood, information can be exchanged or chat with friends worldwide, without the need to travel.

5. The first five problems encountering when using Internet media are inability to find the needed information, high Internet fees, inability to contact the Internet service provider, limited hours for using Internet, and poor English skills.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล" ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการอนุเคราะห์จากภรดา วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์คาเบรียล Mrs. Rosemary Abrahams ครูใหญ่ฝ่ายมัธยมโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย ในการเก็บข้อมูลด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบคุณคุณวิภาดา สีโรดม ผู้จัดการโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย เป็นอย่างสูงที่ทำให้การสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สมควร กวียะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ สุกัญญา สุตบรรทัด รองศาสตราจารย์อรนุช เลิศจรรยาภักษ์ รองศาสตราจารย์พีระจิระโสภณ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำทางวิชาการ และตรวจแก้วิทยานิพนธ์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์วิชัย ผิวผ่อง ที่ให้ความช่วยเหลือ และประสานงานต่าง ๆ และขอขอบคุณคุณเกียรติศักดิ์ พาทยานุกูล ที่ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี รวมทั้งขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด

คุณประโยชน์ และคุณค่าอันใด จะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีนี้ให้แก่คุณพ่อสมชาย - คุณแม่ไพโรจิตร์ - คุณสุวิจักขณ์ ศรีสกุลประเสริฐ และคุณวชิระ รักษาพันธุ์ รวมทั้งทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ให้ความห่วงใย และสนับสนุนการศึกษา ตลอดจนคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้เคยอบรม สั่งสอน ให้ความรู้ และการศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

อุษาพรรณ ศรีสกุลประเสริฐ

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๙

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหำนำวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานการวิจัย.....	6
ตัวแปรการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
✓ แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต.....	9
✓ แนวคิดด้านนวัตกรรมสื่อ.....	12
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	16
ทฤษฎีความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร.....	23
✓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26

3.	ระเบียบวิธีวิจัย.....	32
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
	แหล่งข้อมูล.....	33
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	33
	วิธีเก็บข้อมูล.....	34
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
	การวัดค่าตัวแปรและการให้คะแนนคำตอบ.....	35
	การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
	แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา.....	38
4.	ผลการวิจัย.....	39
	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
	พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต.....	45
	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต.....	48
	การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	51
	ปัญหาจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต.....	53
	แสดงผลการสมมุติฐาน.....	63
5.	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	70
	สรุปผลการวิจัย.....	71
	อภิปรายผลการวิจัย.....	74
	ข้อเสนอแนะ.....	78
	บรรณานุกรม.....	80
	ภาคผนวก.....	84
	ประวัติผู้เขียน.....	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน.....	40
2. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	40
3. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่าง.....	41
4. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย.....	42
5. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นของตัวเอง.....	42
6. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในกรณีที่ กลุ่มตัวอย่างไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่วนตัวที่บ้าน.....	43
7. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมี E-mail address เป็นของ ส่วนตัว.....	43
8. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสามารถในการใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์.....	44
9. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสามารถในการใช้ สื่ออินเทอร์เน็ต.....	44
10. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบริการบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ เป็นประจำ.....	45
11. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ต.....	46
12. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต....	46
13. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต แต่ละครั้ง.....	47
14. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจจาก การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต.....	48
14.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจจากการใช้สื่อ อินเทอร์เน็ต.....	49

15. แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจจากสื่อต่าง ๆ เรียงลำดับตามความพึงพอใจ.....	50
16. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	51
16.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต..	52
17. แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต.....	53
18. แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความจำเป็นของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการศึกษา.....	54
19. แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแนวโน้มในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในอนาคต.....	54
20. แสดงจำนวน และร้อยละของเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	55
21. แสดงจำนวน และร้อยละของการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	57
22. แสดงจำนวน และร้อยละของการมี E-mail address เป็นของส่วนตัวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	58
23. แสดงจำนวน และร้อยละของความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....	59
24. แสดงจำนวน และร้อยละของความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....	60
25. แสดงจำนวน และร้อยละของประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....	61
26. แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....	62
27. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	63
28. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างความเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตกับที่ใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	64
29. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการมี E-mail address กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต.....	65

30. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....66
31. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....67
32. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....68
33. แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งกับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต.....69

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาวะการณ์ในปัจจุบัน สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างมากมาย ที่เห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรม และวัฒนธรรมของกลุ่มชน ซึ่งล้วนแล้วแต่การได้รับอิทธิพลจากความก้าวหน้าของพัฒนาการทางเทคโนโลยีในปัจจุบันที่เรียกกันว่า ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นโลกยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน อาทิ เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านซอฟต์แวร์และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคม พัฒนาการทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนผลักดันให้กลุ่มชนทุกสังคมทั่วโลกสามารถเปิดรับ ค้นหา และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ในมุมใดของโลกก็ตาม และไม่ว่าจะเป็นข้อมูลตั้งแต่เบื้องต้นขั้นพื้นฐานไปจนถึงนโยบายระดับชาติ สมกับคำที่ว่า "โลกยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน"

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หรือเรียกว่า "ไอที" ต่อการพัฒนากำลังคนนั้นนับว่าเป็น "จุดเด่น" ของคุณประโยชน์ของไอทีที่เห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากสังเกตจากนโยบายและมาตรการของประเทศต่าง ๆ ในโลกที่พยายามผลักดันการใช้ไอทีให้เกิดประโยชน์แก่สังคมด้านการศึกษาและฝึกอบรม และด้วยความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้ ซึ่งรวมถึงฐานข้อมูลทางการศึกษา ฐานความรู้ทางการศึกษา การใช้สื่อซีดีรอม (CD ROM) การพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการประยุกต์ต่อการศึกษาทุกระดับได้อย่างกว้างขวาง

ความพยายามและวิสัยทัศน์ของประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนาไอที และส่งเสริมไอทีเพื่อการศึกษา นั้น ปัจจุบันนอกจากมีให้ศึกษาจากหน้าหนังสือพิมพ์ ยังสามารถเรียกศึกษาจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่ต่อเชื่อมกับอินเทอร์เน็ตได้อีกด้วย ในปี พ.ศ. 2539 ประธานาธิบดีคลินตันประกาศนโยบายว่าด้วยไอทีเกี่ยวกับการศึกษาประการหนึ่ง ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาระบบการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์เป็นอย่างมาก นั่นคือ นโยบายในการเชื่อมต่อไอทีเข้าในสถานศึกษา นายคลินตันกล่าวว่า 'ภายในปี ค.ศ. 2000 ทางด่วนสารสนเทศ (Information Highway) จะเข้าถึงทุกโรงเรียน

¹ ไพรซ์ ธีชพงษ์. "ก้าวต่อไปของไอทีไทย". ไอทีปริทัศน์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม

ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งหมายถึงข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษ การเรียน การสอน ต่อการค้นคว้าวิจัย และต่อการสื่อสาร สารสนเทศจำนวนมากจะไหลเข้าและออกในรูปแบบ “ปฏิสัมพันธ์” (Interactive) ระหว่างผู้ส่ง และผู้รับ หรือผู้สอนกับผู้ศึกษา นอกจากนี้รัฐบาลของสหรัฐอเมริกายังได้กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดการเข้าถึง (Accessibility) บริการอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง โดยการสร้างกลไกให้สถาบันการศึกษาสามารถรองรับค่าใช้จ่ายในการใช้ไอทีเพื่อการศึกษ ด้วยการลดค่าบริการอินเทอร์เน็ตให้กับสถานศึกษาร้อยละ 20 - 90 ตามแต่ฐานะของนักเรียนและโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนในหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกาได้เปิดดำเนินโครงการ Net Day ร่วมกับผู้ปกครองและภาคเอกชนในการวางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามกำลังความสามารถของท้องถิ่น ทั้งในการบริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์ การวางข่ายการสื่อสาร การเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ประเทศแคนาดา มีโครงการ SchoolNet Canada ซึ่งมีรูปแบบที่น่าสนใจ โครงการ SchoolNet ของแคนาดามีการจัดตั้งองค์การขึ้นมารองรับอย่างเป็นทางการเป็นปีกแผ่น โดยมีงบประมาณอุดหนุนจากภาครัฐที่เพียงพอ ทั้งนี้สภาที่ปรึกษาเรียกว่า SchoolNet Advisory Board ทำหน้าที่กำหนดแนวทางและประสานงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการฝึกอบรม การวิจัยและพัฒนา การประเมินผลการสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การสนับสนุนทางเทคโนโลยีและการเชื่อมต่อ เพื่อการให้บริการ ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่เนื้อหา (Content Generation and Dissemination)

จากที่กล่าวไว้ทั้งหมดข้างต้น ทำให้สามารถมองเห็นภาพได้ว่าการขยายตัวของอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างก้าวกระโดด เพราะในปัจจุบันมีอินเทอร์เน็ตเซิร์ฟเวอร์มากกว่า 10 ล้านเครื่อง และประมาณกันว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกมากกว่า 100 ล้านคน สำหรับประเทศไทยนั้น มีผู้เชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์บางท่านประเมินว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 100,000 คนแล้ว² โดยเฉพาะเมื่อการใช้งานทางด้านอินเทอร์เน็ตขยายวงกว้างสู่ระบบธุรกิจควบคู่ไปกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานและการประมวลผลที่รวดเร็วแต่ราคาถูกลง เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีความรวดเร็วในการรับส่ง

² พงษ์ระพี เตชพาหพงษ์. Internet Visual Guide. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด, 2539, หน้า 18

ข้อมูลมากขึ้นทั้งทางด้านภาพ เสียง หรือข้อความ สิ่งเหล่านี้ล้วนกระตุ้นให้ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เริ่มพาตนเองเข้าสู่โลกของอินเทอร์เน็ตกันมากขึ้น

ประเทศไทยมีโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ซึ่งศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ซึ่ง รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย โครงการนี้เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ เชื่อมต่อโรงเรียนมัธยมในประเทศไทยเข้าสู่อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วย ยกระดับการศึกษาของเยาวชนไทย ถือเป็น การตอบสนองนโยบายของประเทศตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (ไอที-2000) ด้วย

นโยบายไอที-2000 ของประเทศไทยได้ระบุถึงมาตรการสำคัญ 3 ประการ ในการพัฒนา บุคลากรและการศึกษาของชาติโดยใช้ไอที นอกเหนือจากการผลิตบุคลากรทางด้านไอทีแล้ว นโยบายดังกล่าวยังได้เสนอโครงการ “ระบบสารสนเทศโรงเรียน” ซึ่งเปรียบเสมือนการติดอาวุธทาง การศึกษาให้กับโรงเรียน โครงการดังกล่าวได้เสนอเป้าหมาย 3 ด้าน คือ ด้านอุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ (Hardware) ด้านงบประมาณสำหรับการฝึกอบรม (Training) การบำรุงรักษา (Maintenance) และการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายสารสนเทศในโรงเรียน (Networking)

นโยบายไอที-2000 ได้เน้นถึงความจำเป็นในการศึกษาและฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ และการประยุกต์ให้กับบุคลากรในโรงเรียน โดยหวังว่าจะมีการบรรจุวิชาภาคบังคับด้าน คอมพิวเตอร์มากขึ้นสำหรับการศึกษาในระบบ (Formal Education) และมีการนำเอาไอทีมาใช้ในการ ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนและนอกระบบ (Non-formal & Informal Education) เช่น การ นำเอาระบบการศึกษาทางไกลมาให้ผ่านเทคโนโลยีนำสมัย เช่น การสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite Communications) การใช้สายใยแก้วนำแสง (Optical Fiber) ตลอดจนการพัฒนาบท เรียนในระบบการศึกษาทางไกลที่ครอบคลุมระบบการสอนในชั้นเรียน การใช้สื่อประสม และ เทคนิคการนำเสนอแบบต่าง ๆ

โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์โรงเรียน (SchoolNet) มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของเยาวชนไทย และลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษาโดยเริ่มต้นที่ ระดับมัธยมศึกษาโดยการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ตในการศึกษาและ เรียนรู้ ประเทศไทยถือเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียที่มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์โรงเรียน

(SchoolNet) ที่เปิดโอกาสให้โรงเรียนมัธยมทั่วประเทศสามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันในอัตราค่าโทรศัพท์ครั้งละ 3 บาททั่วประเทศ

โรงเรียนมัธยมทั่วประเทศทั้งของรัฐและเอกชนต่างกำลังต้องการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาทั่วประเทศได้มีและได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนเอกสารระหว่างโรงเรียน เพื่อให้ผู้ใช้ซึ่งรวมถึงครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ และห้องสมุดในอินเทอร์เน็ต และเพื่อให้สามารถติดต่อครู อาจารย์ หรือนักเรียนในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนหรือสูงกว่าทั้งในและต่างประเทศ

อินเทอร์เน็ต (Internet) หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นตัวอย่างหนึ่งของการสื่อสารในยุคสังคมสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงผู้ใช้คอมพิวเตอร์ที่อยู่กันคนละที่ให้สามารถติดต่อกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยไม่ต้องเดินทาง ซึ่งเครือข่ายคอมพิวเตอร์นี้เป็นเครือข่ายที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทำให้กลุ่มชนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกง่ายดาย ด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง เปรียบเสมือนโลกทั้งใบอยู่เพียงปลายนิ้ว อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการสื่อสารเป็นการสื่อสารแบบสองทางที่โต้ตอบกันได้ทันที (Interactive) ทำให้รูปแบบของการสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้นตามลำดับ ทางเศรษฐกิจนั้นอินเทอร์เน็ตจะเป็นสื่อกลางในการสื่อสารเชิงพาณิชย์ และอินเทอร์เน็ตจะเป็นเครื่องมือชิ้นใหม่ล่าสุดของสังคมมนุษย์ในการพัฒนาการศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติได้ให้ทุนอุดหนุนในการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในประเทศแก่สถาบันการศึกษาของรัฐทั่วประเทศ ประกอบกับสภาพสังคมไทยที่กำลังต้องการเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อรองรับและตอบสนององกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ เช่น การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น อินเทอร์เน็ตจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารในยุคนี้ และเปรียบเสมือนประตูสู่โลกการสื่อสารทั่วโลก ทำให้เกิดการพัฒนาอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาสู่การใช้งานทางธุรกิจและการค้า โดยกลุ่มองค์กรธุรกิจเพื่อใช้ในการติดต่อการค้า การโฆษณาขายสินค้าและบริการ รวมทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลการเงิน ตลาดหุ้น และข่าวสารทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังเกิดกลุ่มผู้ใช้ส่วนบุคคลเพื่อค้นหาข้อมูลทั่วไปเพื่อความบันเทิง เช่น ภาพยนตร์ เกมส์ คอมพิวเตอร์ การส่งข่าวสารคุยกันระหว่างกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

จากสิ่งที่ได้กล่าวมาถึงสภาวะสังคมไทยในปัจจุบัน ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการมีโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์โรงเรียนไทย (SchoolNet) จึงเป็นที่มาของการวิจัย "ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจจากสื่ออินเทอร์เน็ต ในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล" เนื่องจากทั้งสองโรงเรียนนี้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่มีการติดตั้งสื่ออินเทอร์เน็ตให้นักเรียนสามารถใช้บริการได้ และกำหนดวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ที่เริ่มให้นักเรียนศึกษาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือบางแห่งอาจจะเริ่มที่ระดับอุดมศึกษา โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบการเรียนการสอน หรือการทำรายงานจากสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะข้อมูลบางอย่างอาจจะหาได้ยากในห้องสมุด ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนก้าวทันต่อการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคสังคมข่าวสาร และประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูล ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะคอยแนะนำ Web Site ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ให้แก่ นักเรียน นักเรียนจะเป็นผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่มีโอกาสสัมผัสกับหลายเครือข่ายการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน และนักเรียนจะต้องใช้วิจารณญาณในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ในที่นี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นจะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในอนาคต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวไปสู่การเป็นประเทศในยุคสังคมข่าวสารสืบไป

ปัญหานำวิจัย

1. ปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
2. ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียลนั้นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
2. เพื่อศึกษาประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ จะทำการสำรวจความคิดเห็นผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียลเท่านั้น ซึ่งทั้งสองโรงเรียนนี้มีห้องคอมพิวเตอร์แลปที่มีสื่ออินเทอร์เน็ตให้นักเรียนสามารถใช้บริการได้ โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม 2543 จนถึงเดือนมีนาคม 2543

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และความเป็นเจ้าของสื่อ มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
2. ปัจจัยในการใช้สื่อ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ตัวแปรการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย
2. ปัจจัยในการใช้สื่อ
3. ความเป็นเจ้าของสื่อ
4. ความสามารถในการใช้สื่อ
5. ประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
6. ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

นิยามศัพท์

ปัจจัยในการใช้สื่อ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการให้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ความเป็นเจ้าของสื่อ หมายถึง การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และมี E-mail address ใช้ส่วนตัว

ความสามารถในการใช้สื่อ หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- 1) **ขั้นพื้นฐาน** หมายถึง ระยะเริ่มต้นการเรียนรู้ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือบริการบนอินเทอร์เน็ต
- 2) **ขั้นกลาง** หมายถึง สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้บางโปรแกรม และมีความชำนาญในการให้บริการบนอินเทอร์เน็ตได้เป็นบางบริการ
- 3) **ขั้นสูง** หมายถึง สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้อย่างชำนาญ ตลอดจนมีความชำนาญในการให้บริการบนอินเทอร์เน็ตได้ทุกบริการ

✓ ประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต หมายถึง การใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต เพื่อประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง ได้แก่

- 1) ประโยชน์ทางการศึกษาในระดับมัธยมตอนปลาย เช่น การค้นคว้าข้อมูลเพื่อประกอบรายงานในวิชาที่ศึกษา หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่กำลังศึกษาอยู่ เป็นต้น
- 2) เพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น การค้นหาข้อมูลทั่วไป การติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ การแสวงหาความบันเทิง การโหลดโปรแกรมการใช้งานต่าง ๆ จากบริการบนอินเทอร์เน็ตมายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง การสนทนากับเพื่อนโดยใช้ E-mail เป็นต้น

✓ ความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต หมายถึง ความพึงพอใจที่บุคคลคาดว่า จะได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต รวมถึง ความรู้สึกที่มีต่อสื่ออินเทอร์เน็ต โดยวัดความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต จากองค์ประกอบต่อไปนี้

- 1) องค์ประกอบด้านความไว้วางใจ ข้อมูลที่ได้จากสื่ออินเทอร์เน็ตมีความถูกต้อง ตรงกับข้อเท็จจริง ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และแหล่งที่มาของข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ สามารถอ้างอิงได้
- 2) องค์ประกอบด้านความคล่องตัวและรวดเร็ว รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ สามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย หมายถึง โรงเรียนที่มีการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรนานาชาติ เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล หมายถึง โรงเรียนเอกชน เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในอนาคต
2. ทำให้ทราบถึงประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของผู้ใช้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล” อาศัยแนวทางการศึกษาตัวแปรจากการค้นคว้าจาก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เคยมีผู้ทำการศึกษามาแล้ว ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต
2. แนวความคิดด้านนวัตกรรมสื่อ
3. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ (Uses & Gratifications Theory)
4. ทฤษฎีความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสาร (Source Credibility)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต (Internet) คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่สุดในโลกที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์จำนวนมากเข้าด้วยกัน โดยใช้สายสัญญาณเป็นตัวเชื่อมต่อ และคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันนี้สามารถสื่อสาร และรับส่งข้อมูลผ่านกันได้ นั้นเรียกว่า “เครือข่ายคอมพิวเตอร์” (Computer Network) ซึ่งในปัจจุบันบริษัทและหน่วยงานต่าง ๆ มักจะมีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ใช้งานกันอยู่ และมักจะเรียกเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กนี้ว่า “เครือข่ายท้องถิ่น” (Local Area Network - LAN) นอกจากนี้ยังมีการนำเอาเครือข่ายขนาดเล็กนี้มาเชื่อมต่อกันหลาย ๆ วง ซึ่งเครือข่ายบางวงก็อยู่ใกล้กัน บางวงก็อยู่ห่างไกลกันคนละที่ เช่น การเชื่อมเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของบริษัทคนละสาขาในแต่ละจังหวัดเข้าด้วยกัน เครือข่ายระยะไกลนี้เราเรียกว่า Wide Area Network (WAN)³

³ ดัน ดันท์สุทธิวงศ์, สุพจน์ ปุณณชัยยะ และสุวัฒน์ ปุณณะชัยยะ. รอบรู้ Internet และ World Wide Web. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2539, หน้า 15

เครือข่ายคอมพิวเตอร์ในโลกนี้มีหลายชนิด หลายยี่ห้อ อีกทั้งขนาดของเครือข่ายก็มีความใหญ่เล็กแตกต่างกัน แต่แล้วก็มีองค์กรบางแห่งพยายามนำเครือข่ายคอมพิวเตอร์เหล่านี้มาเชื่อมต่อกัน โดยกำหนดข้อตกลงในการสื่อสารขึ้นมาตัวหนึ่งที่ชื่อว่า Transmission Control Protocol / Internet Protocol (TCP/IP) เพื่อให้คอมพิวเตอร์หลากหลายพันธุ์เหล่านี้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ เครือข่ายที่วุ่นเริ่มจากกลุ่มเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่กี่กลุ่มในมหาวิทยาลัย แต่ต่อมาได้รับความนิยมมากขึ้น จึงมีองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มนำเครือข่ายของตนเองมาขอเชื่อมด้วย โดยใช้ข้อตกลงในการสื่อสารที่กำหนดขึ้นนี้ และหลังจากนั้นเพียงไม่กี่ปีเครือข่ายคอมพิวเตอร์นี้ก็เติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากมีผู้มาขอเชื่อมต่อกันเป็นจำนวนมาก จนปัจจุบันถือว่าเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก

จุดกำเนิดของอินเทอร์เน็ตมาจากความคิดเชิงยุทธศาสตร์ทางการทหาร ในช่วงปี พ.ศ. 2512 สงครามเย็นระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับรัสเซียก่อตัวขึ้นอย่างเงิบ ๆ กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ คิดว่าการสื่อสารของคอมพิวเตอร์เป็นหัวใจหลัก หากคอมพิวเตอร์จุดใดจุดหนึ่งถูกระเบิดขึ้นมา การสื่อสารจะถูกตัดขาดซึ่งจะทำให้เสียเปรียบเชิงยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก กระทรวงกลาโหมจึงพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใหม่ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติ "สามารถทนทาน" ต่อการถูกทำลาย กล่าวคือเมื่อคอมพิวเตอร์จุดใดจุดหนึ่งถูกทำลายลงไปคอมพิวเตอร์ส่วนอื่น ๆ ก็จะสามารถหาเส้นทางใหม่เพื่อสื่อสารกันได้ โครงการคอมพิวเตอร์นี้มีชื่อว่า ARPANET (Advanced Research Projects Agency Network)

ก้าวแรกของ ARPANET ประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ 4 เครื่อง คือคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่ซานตาบารา มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่ลอสแอนเจลิส และสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด หลังจากที่มีการทดสอบการใช้งาน ARPANET ไปได้ระยะหนึ่ง ซึ่งผลทดสอบเป็นที่น่าพอใจ กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ จึงขยายเครือข่ายของ ARPANET ออกไปอีก โดยเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่าง ๆ รวม 50 แห่ง โดยใช้โปรโตคอล (Protocol – ข้อตกลงในการสื่อสาร) ที่มีชื่อว่า NCP (Network Control Protocol) แต่ต่อมาเมื่อมีการขยายเครือข่าย ARPANET ออกไปอีกก็พบว่า โปรโตคอล NCP นี้มีข้อจำกัดอยู่มาก จึงมีการพัฒนาโปรโตคอลตัวใหม่ขึ้นมา ซึ่งมีชื่อว่า TCP/IP (Transmission Control / Internet Protocol) ซึ่งจุดเด่นของโปรโตคอลนี้คือ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละแบบสามารถสื่อสารกันได้ ต่อมาผู้พัฒนาระบบปฏิบัติการ Unix ได้นำเอาโปรโตคอลนี้เข้าเป็นส่วนหนึ่ง

ของระบบปฏิบัติการด้วย และจากจุดนี้เองทำให้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ARPANET เติบโตขึ้นมาจาก 500 เครื่อง ในปี พ.ศ. 2525 มาเป็น 1,000 เครื่องในปีถัดมา

ต่อมาในปีพ.ศ. 2529 มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติสหรัฐฯ NSF (National Science Foundation) ได้สร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขึ้นมาอีกระบบหนึ่งเรียกว่า NSFNET ซึ่งประกอบด้วย ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ 5 เครื่องเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน โดยใช้โปรโตคอล TCP/IP ในการสื่อสาร สำหรับจุดมุ่งหมายของเครือข่ายนี้ก็เพื่อใช้ในการวิจัยและการศึกษา ต่อมามีการเชื่อมต่อกับเครือข่ายนี้จำนวนมาก เนื่องจากต้องการใช้งานซูเปอร์คอมพิวเตอร์ และในที่สุดเครือข่าย ARPANET ก็มีการขอเชื่อมต่อกับ NSFNET ด้วย นอกจากนี้เครือข่ายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น UUNET, UUCP, BITNET หรือ CSNET ก็ขอเชื่อมต่อกับ NSFNET ด้วย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2532 มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันอยู่กว่า 100,000 เครื่องทีเดียว แต่เนื่องจากเจ้าของ NSFNET เป็นองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร และมีงบประมาณอยู่จำกัด ทาง NSFNET จึงได้ผลัดภาระการดำเนินงานเครือข่ายนี้ไปให้บริษัท Advanced Network and Service (ANS) แทน ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัท MCI, IBM และมหาวิทยาลัยมิชิแกน และได้มีการเปลี่ยนชื่อ NSFNET เป็นอินเทอร์เน็ต (Internet) จนถึงปัจจุบัน

สิ่งหนึ่งที่ทำให้อินเทอร์เน็ตโดดเด่นเหนือกว่าการสื่อสารข้อมูลสมัยก่อนก็คือ ความสามารถในการรับส่งข้อมูลได้หลายประเภทไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร รูปภาพกราฟฟิก รวมถึงเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่เรียกกันว่า มัลติมีเดีย (Multi-media) และมีคุณสมบัติพิเศษอีกอย่าง ได้แก่ ข้อมูลในลักษณะไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) ซึ่งมีคำบางคำหรือหลายคำในเอกสารที่เชื่อมโยงไปยังเอกสารหรือไฟล์อื่นได้ เช่น ข้อความอธิบายเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีคำศัพท์หรือคำเฉพาะที่สามารถอธิบายในรายละเอียดได้อีก คำ ๆ นั้นจะถูกเชื่อมโยงไปยังข้อความหรือไฟล์อีกไฟล์หนึ่งเพื่อให้ผู้ใช้เรียกดูได้ ทำให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเข้าไปได้อย่างง่ายดาย

เพื่อให้เครือข่ายของอินเทอร์เน็ตสามารถรองรับการขยายตัวดังกล่าว ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้เตรียมพร้อมโดยการพัฒนาการสื่อสารภายในประเทศ และนอกประเทศให้มีความเร็วในการรับส่งข้อมูลมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ยุโรป ออสเตรเลีย และเอเชีย จนมีผู้กล่าวว่า "สิ่งที่ช่วยให้สหรัฐอเมริกาพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 19 คือทางรถไฟ ในศตวรรษที่ 20 คือทางหลวง และในศตวรรษที่ 21 คือระบบสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง (Information Super

Highway)⁴ โดยสหรัฐฯ ได้ทุ่มงบประมาณกว่าหนึ่งพันล้านเหรียญ เพื่อสร้างระบบสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงทั่วประเทศให้มีความเร็วในการรับส่งข้อมูลหลายพันล้านบิตต่อวินาที ทำให้เราสามารถส่งข้อมูลทั้งหน้าในทุกล่มของเอไอโคปส์เดียวปริตานิภาโดยใช้เวลาไม่ถึงหนึ่งวินาที ภายใต้ชื่อโครงการ “เครือข่ายเพิ่มการศึกษาและวิจัยแห่งชาติ” (National Research and Education Network – NREN) ซึ่งถือเป็นการขยายขีดความสามารถในการรับส่งข้อมูลอินเทอร์เน็ตจำนวนมหาศาล

2. แนวความคิดด้านนวัตกรรมสื่อ

สุรางคณา ฦ นคร⁵ วิเคราะห์และรวบรวมความหมายของคำว่า “นวัตกรรม” จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เอาไว้ดังนี้

“นวัตกรรม” ใน Webster's New International Dictionary (1954: 1282) ระบุว่าคือ “สิ่งใหม่” หรือ “การเปลี่ยนไปสู่สิ่งใหม่”

ในประเทศไทย “นวัตกรรม” เป็นคำศัพท์ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้บัญญัติขึ้นใช้ หมายถึง การนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2515)

โรเจอร์ (Rogers, 1971: อ้างถึงในวิริศรา สุวัฒนานนท์, 2534: 23-24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความคิด การกระทำ หรือสิ่งของซึ่งบุคคลเห็นว่าเป็นของใหม่ ไม่ว่าจะความคิดนั้นจะเป็นของใหม่โดยนัยเวลาตั้งแต่แรกพบหรือไม่ แต่ขึ้นอยู่กับการบุคคลรับรู้ว่ามันเป็นของใหม่ ไม่ว่าจะความคิดนั้นจะใหม่หรือไม่ก็ตาม โดยความเห็นของบุคคลเองจะเป็นเครื่องตัดสินการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น คือ ถ้าเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขา สิ่งนั้นก็จะเป็นนวัตกรรม คำว่า “ใหม่” ในเรื่องของนวัตกรรมจึงไม่จำเป็นจะต้องเป็นความรู้ใหม่ของบุคคล บุคคลอาจมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น

⁴ ดัน ดัณฑ์สุทธีวงศ์, สุพจน์ ปุณณะชัยยะ และสุวัฒน์ ปุณณะชัยยะ. รอบรู้ Internet และ World Wide Web. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2539, หน้า 24

⁵ สุรางคณา ฦ นคร, “สถานภาพ ปัญหา และอุปสรรคของนวัตกรรมมัลติมีเดียในระบบอุดมศึกษา,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2539

มาชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ได้ แต่ยังไม่ได้พัฒนาทัศนคติที่จะชอบ จะรับ หรือปฏิเสธความใหม่ของนวัตกรรม จึงอาจเป็นความใหม่ในเรื่องของความรู้ ทัศนคติ หรือเกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะใช้นวัตกรรม

บาร์เน็ตต์ (Barnett, 1953 อ้างถึงใน วิริศรา สุวัฒนานนท์ 2534: 23-24) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวความคิดต่าง ๆ แบบแผนพฤติกรรม หรือสิ่งของใหม่ที่แตกต่างไปจากของเดิมที่มีอยู่ ของใหม่นี้อาจครอบคลุมถึงเรื่องราวต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มองเห็น สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้งห้า รวมทั้งที่เป็นแบบแผนพฤติกรรม ความประพฤติตามระบบ สังคม ประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งประดิษฐ์ วิทยาการใหม่ ๆ และสิ่งที่ไม่เห็นเป็นวัตถุ เช่น ความซื่อสัตย์ ความนึกคิด ความศรัทธา ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ในความคิดของบุคคล

โทมัส ฮิวส์ (Thomas Hughes อ้างถึงใน วิเชียร จิตทรัพย์, 2534: 10) ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรมไว้ว่า เป็นการนำวิธีการใหม่ ๆ มาปฏิบัติ หลังจากได้ผ่านการทดลอง หรือได้รับการพัฒนาเป็น ขั้น ๆ แล้ว โดยเริ่มมาตั้งแต่การคิดค้น การพัฒนา ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปของโครงการทดลองปฏิบัติก่อน แล้วจึงนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างไปจากการปฏิบัติเดิมที่เคยเป็นมา

สมบูรณ สงวนญาติ (2534) กล่าวว่า นวัตกรรม เป็นแนวปฏิบัติ หรือแนวความคิด หรือการกระทำใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะใหม่ทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากมีปัญหา และมนุษย์พยายามที่จะหาทางแก้ไขปัญหานั้น ถ้าไม่มีปัญหา นวัตกรรมย่อมจะไม่เกิดขึ้น

กิดานันท์ มะลิทอง (2536) ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง แนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือการดัดแปลงจากของเดิมให้ทันสมัย และให้ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อนำสิ่งใหม่เหล่านั้นมาใช้ในการทำงานแล้วจะทำให้ การทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดีขึ้น และมากขึ้นกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ให้เกณฑ์การพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นนวัตกรรมไว้ 4 ประการ คือ

1. จะต้องเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน อาจเป็นของเก่าที่ใช้ไม่ได้ผลในอดีตแต่นำมา บัดฝุ่น ปรับปรุงใหม่ หรือเป็นของปัจจุบันที่เรานำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. มีการนำวิธีการจัดระบบมาใช้ โดยพิจารณาองค์ประกอบทั้งส่วนข้อมูลที่ใช้เข้าไปใน กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสมก่อนที่จะทำการเปลี่ยนแปลง
3. มีข้อพิสูจน์ด้วยการวิจัยหรืออยู่ระหว่างการวิจัยว่า "สิ่งใหม่" นั้นจะช่วยแก้ปัญหา และการดำเนินการบางอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

4. ยังไม่เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานในปัจจุบัน หาก "สิ่งใหม่" นั้นได้รับการเผยแพร่และยอมรับจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบงานที่ดำเนินอยู่ ในขณะนี้ไม่ถือว่าสิ่งใหม่นั้นเป็นนวัตกรรมต่อไป แต่จะเปลี่ยนสภาพเป็นเทคโนโลยีอย่างเต็มที่

แบลทเนอร์ และแดนเนลเบิร์ก (Blattner & Dannenberg, 1992) ได้ให้ความหมายของ "สื่อ" ไว้ว่า คือ ตัวนำข้อมูล ข่าวสาร เช่น หนังสือพิมพ์ ส่วนสื่ออื่น ๆ ได้แก่ วีดีโอ ออดิโอและจอภาพคอมพิวเตอร์ สื่ออาจจะมีรูปแบบหรือไม่มีรูปแบบทางกายภาพที่เด่นชัดก็ได้ เช่น E-mail อาจจะเป็นข้อมูลในแผ่นดิสเก็ต เป็นแสงขณะเดินทางไปตามสาย Optical Fiber หรือเป็นข้อมูลในชีพ ความจำ เป็นต้น นอกจากนี้ คำว่า "สื่อ" อาจหมายถึงอุปกรณ์ต่อเชื่อมประเภทต้นกำเนิด (Input) เช่น คีย์บอร์ด ไมโครโฟน เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการใช้ และความพึงพอใจนวัตกรรมสื่ออินเตอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายซึ่งเป็นเครือข่ายสารสนเทศทั้งด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ

แมทธิว ไมลส์ (Matthew Miles อ้างถึงใน สำลี ทองทิว, 2526: 26-29) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับของสังคม ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการจัดหา และการใช้นวัตกรรมนั้นต้องไม่แพงเกินไป นวัตกรรมที่มีราคาแพง การบำรุงรักษายาก และการใช้นั้นมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จะได้รับการยอมรับลำบากและช้ากว่านวัตกรรมอื่น ๆ ที่มีราคาถูกกว่า
2. ความสะดวกในการใช้นวัตกรรมนั้น หากนวัตกรรมไม่สามารถใช้ในการบริการได้อย่างสะดวกพอ นวัตกรรมนั้น ๆ ก็ยากที่จะเป็นที่ยอมรับ
3. นวัตกรรมสำเร็จรูป มีอุปกรณ์ในการใช้ครบบริบูรณ์ จะเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ดี และเร็วกว่า นวัตกรรมที่แยกเป็นส่วน ๆ
4. ความยากง่ายในการใช้นวัตกรรม ถ้านวัตกรรมที่นำใช้ยากลำบากต่อการใช้ ต้องการเวลาในการเรียนรู้ และต้องการผู้ที่เกี่ยวข้องมากด้วย การยอมรับก็ย่อมลดน้อยลง
5. นวัตกรรมที่สร้างขึ้นในสังคมหนึ่ง มีลักษณะต่างจากอีกสังคมหนึ่งที่จะใช้นวัตกรรมนั้น ๆ จะมีผลต่อการปฏิเสชนวัตกรรมนั้น เช่น นวัตกรรมที่สร้างขึ้นในสถานการณ้จำลอง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการใช้เกณฑ์ แล้วทดลองใช้ในสถานการณ้จริง เมื่อนำไปใช้จริง ในสังคมมักจะมีปัญหา

นอกจากนี้ โรเจอร์ และชูเมคเกอร์ (Rogers & Shoemaker, 1971: 137-157 อ้างถึงใน สุรางคนา ณ นคร, 2539: 17) ได้ชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนในกระบวนการ "แพร่กระจายนวัตกรรม" แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ความรู้ หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคลจะถูกทำให้เกิดความรู้ตัวได้ว่ามีนวัตกรรมขึ้นแล้ว และทำให้เกิดความเข้าใจบางประการว่านวัตกรรมนั้น ๆ จะทำหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร
2. การโน้มน้าวใจ หมายถึง ทศนคติของปัจเจกบุคคลทั้งทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ต่อ นวัตกรรมจะก่อตัวขึ้น
3. การตัดสินใจ หมายถึง ปัจเจกบุคคลจะเข้าร่วมในกิจกรรมซึ่งนำไปสู่การเลือกที่จะรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น
4. การยืนยัน หมายถึง ปัจเจกบุคคลพยายามให้ได้มาซึ่งการเสริมความมั่นใจในการตัดสินใจของตนต่อนวัตกรรมนั้น ๆ แต่เขาอาจเปลี่ยนใจได้ถ้าได้รับสารซึ่งมีความขัดแย้งเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น

และคุณลักษณะสำคัญของนวัตกรรมที่จะเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางได้นั้นต้องประกอบด้วยกัน 5 ประการ คือ

1. ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หรือประโยชน์ที่ได้รับ (Relative Advantage) คือ ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นดีกว่า มีประโยชน์มากกว่าสิ่งเก่า หรือวิธีปฏิบัติเก่าที่นวัตกรรมถูกนำมาใช้แทนที่
2. ความเข้ากันได้ หรือความสอดคล้อง (Compatible) คือ การที่ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึก หรือคิดว่า นวัตกรรมนั้นไปด้วยกันได้ หรือเข้ากันได้กับค่านิยมที่เป็นอยู่ การเข้ากันได้ของนวัตกรรมกับสิ่งต่าง ๆ จะทำให้ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกมั่นใจว่าไม่ต้องเสี่ยงภัยมาก ทำให้นวัตกรรมมีความหมายมากขึ้น
3. ความซับซ้อนและความยุ่งยาก (Complexity) คือ ระดับของความยากง่ายตามสายตา หรือความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย ในการที่จะเข้าใจหรือในการที่จะนำนวัตกรรมไปใช้ ซึ่งส่วนใหญ่เราจะพบว่า หากนวัตกรรมมีความซับซ้อนสูง จะทำให้เกิดความต้องการใช้นวัตกรรมในระดับต่ำ ในทางตรงกันข้าม หากนวัตกรรมมีความซับซ้อนน้อย ความต้องการในการใช้นวัตกรรมนั้นก็จะมีมาก เป็นต้น

4. ความสามารถในการทำไปทดลองใช้ได้ (Triability) คือ ระดับที่นวัตกรรมถูกนำไปทดลองใช้ในปริมาณจำกัดได้ ทั้งนี้เพราะนวัตกรรมที่สามารถถูกแบ่งออกเป็น ส่วนย่อย ๆ เพื่อนำไปทดลองใช้ จะช่วยลดความรู้สึกเสี่ยงภัยในการยอมรับนวัตกรรมของกลุ่มเป้าหมายให้น้อยลง

5. ความสามารถสังเกตเห็นผลได้ (Observability) คือ ระดับที่ผลของนวัตกรรมสามารถเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นผลได้ ผลของนวัตกรรมบางชนิดสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย แต่บางชนิดก็สังเกตเห็นได้ยาก ด้วยเหตุนี้ นวัตกรรมที่มีส่วนเป็นรูปร่าง (Material innovations) จึงถูกยอมรับง่ายกว่า และเร็วกว่านวัตกรรมที่มีแต่ส่วนที่เป็นความคิด (Non-material innovations) อย่างเดียว

3. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses & Gratification Theory)

การศึกษาทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจทางด้านการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้บริโภค (Consumer) หรือผู้รับสาร (Receiver) โดยผู้รับสารจะอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำการเลือกใช้สื่อ (Active Selector of Media Communication) ซึ่งนับได้ว่าเป็นมุมมองที่แตกต่างไปจากทฤษฎีเดิมที่ไม่ให้ความสำคัญกับผู้รับสาร เพราะแต่เดิมผู้รับสารถูกมองว่าเป็นผู้ถูกกระทำ กล่าวคือ แทนที่จะศึกษาว่าสื่อมวลชนทำอะไรกับประชาชน เราพึงศึกษาว่าประชาชนทำอะไรกับสื่อมวลชนได้

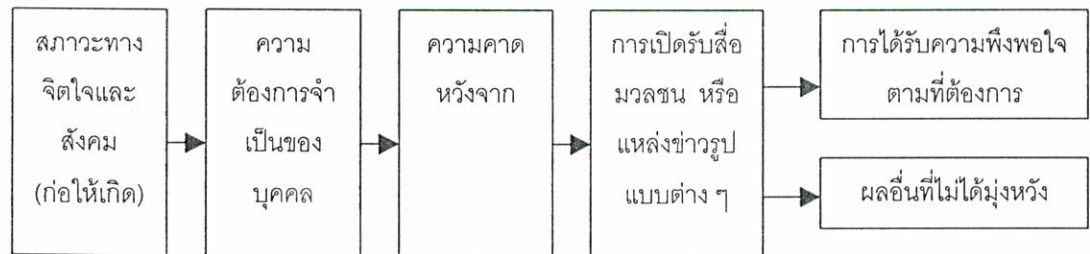
แต่การวิจัยตามแบบแผนใหม่เน้นที่ การใช้ประโยชน์ ของเนื้อหาสื่อมวลชนเพื่อให้ได้มาซึ่ง ความพึงพอใจ หรือเพื่อสนองความต้องการจำเป็นให้เต็มที่ พฤติกรรมของผู้รับสารอาจอธิบายได้โดยชัดเจนมากเมื่อคำนึงถึง ความต้องการจำเป็น และ ความสนใจ ของปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเน้นว่าแบบจำลองของทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารนี้เป็นแบบจำลองของกระบวนการ รับสาร และไม่ครอบคลุมกระบวนการสื่อสารโดยตลอดทั้งกระบวนการ

แคทซ์และคณะทำการศึกษาและอธิบายเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อ⁶ ดังนี้

⁶ Katz, E, J.G. Blumer and M. Gurevitch, "Utilization of Mass Communications by the Individual," in Mass Communications Theory (London: Sage Publication, 1983), p.163.

แผนภูมิที่ 1

แสดงการใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อ

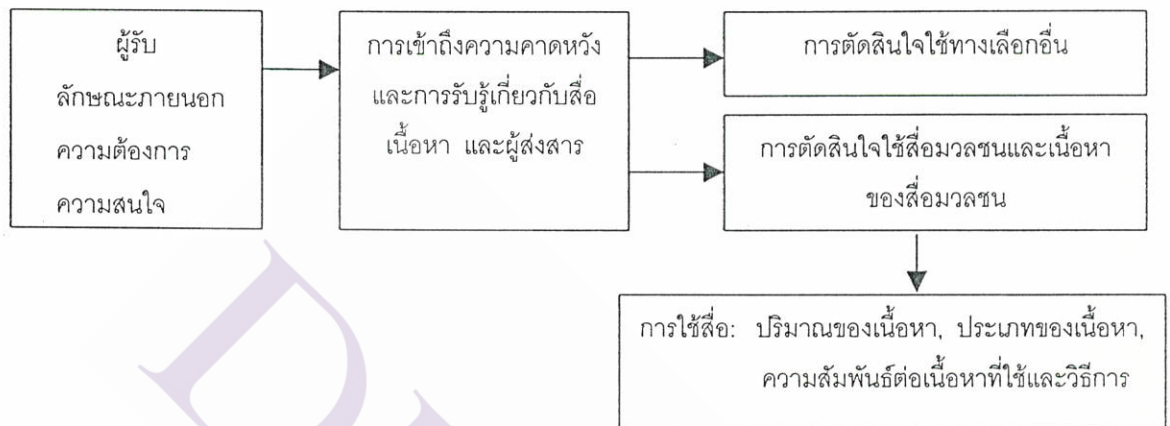
ทั้งนี้ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้รับสาร ซึ่งแคชและคณะให้ความสนใจ คือ

1. สภาพทางสังคมและลักษณะทางจิตวิทยาของผู้รับสาร (The Social and Psychological Origins)
2. ความต้องการและความคาดหวังในการใช้สื่อของผู้รับสาร (Need & Expectation of the Mass Media)

ทั้งสองปัจจัยนำไปสู่พฤติกรรมการเปิดรับของผู้รับสารที่แตกต่างกัน เป็นผลมาจากความพึงพอใจที่แตกต่างกัน และเนื่องจากทฤษฎีให้ความสนใจกับบทบาทของผู้รับสารว่าเป็นผู้ที่เลือกใช้สื่อ ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับสาร (เช่น รายได้ การศึกษา) โดยทั้งสองปัจจัยนี้ได้รับการพิจารณาว่า นำมาซึ่งเวลาว่างในการเปิดรับสื่อ (Free time of Media Use) ขณะเดียวกันสภาวะทางสังคมและจิตใจที่ต่างกันก่อให้เกิดมนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่ต่างกันนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนแนวสื่อแต่ละประเภทเพื่อตอบสนองความพึงพอใจได้แตกต่างกันไปด้วย

ส่วนการศึกษาของวินดาห์ล (Windahl S.)⁷ ได้สรุปแนวคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้สื่อ และตัวกำหนดต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า ความรู้ว่าด้วยการใช้สื่อ และต้นกำเนิดของการใช้สื่อ ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจและช่วยทำนายผลต่าง ๆ ของกระบวนการสื่อสารมวลชน

แผนภูมิที่ 2
แนวคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้สื่อ

จากแบบจำลองดังกล่าวจะเห็นว่า การใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนตามแนวคิดของ วินดาห์ลนั้นมีความหมายได้หลายประการ และอาจมีความหมายได้เช่นเดียวกับการเปิดรับสาร ซึ่งเป็นเพียงการแสดงถึงอาการของการรับรู้เท่านั้น หรืออาจหมายถึง กระบวนการที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน ซึ่งเนื้อหาถูกบริโภคภายใต้เงื่อนไขอย่างหนึ่ง เป็นการทำหน้าที่บางอย่างให้เต็มที่ และเป็นกระบวนการ ที่ผูกพันอยู่กับความคาดหวังบางประการในอันที่จะได้รับประโยชน์จากสื่อ นั้น วินดาห์ล พบว่าการใช้ ประโยชน์จากสื่อมวลชนอาจพิจารณาได้ในแง่ของปริมาณเนื้อหาที่ถูกใช้ ประเภทของเนื้อหาที่ใช้ ประโยชน์ ความสัมพันธ์ต่อสื่อที่ใช้ และวิธีการใช้สื่อ นั้น ๆ

⁷ Windahl S., "A Uses and Effect Model: Some Suggestions," in Media Panel Report No. 7b, University of Lund (mimeo), 1979

แมคคอมและเบดเลอร์ (McCombs & Bedler)⁸ ทำการศึกษาพฤติกรรมของผู้รับสาร เกี่ยวกับการใช้สื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการ 6 ประการ คือ

1. เพื่อต้องการรับรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหว และการสังเกตรอบตัว เพื่อจะได้อู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้น เรียนรู้อะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้อู้ และเพื่อให้ทันเหตุการณ์ทันสมัย
2. เพื่อต้องการคำแนะนำ (Guidance) ในการปฏิบัติให้ถูกต้อง และช่วยในการตัดสินใจแต่ละวันเพื่อความอยู่รอดในระบบการเมืองและสังคมที่เป็นอยู่
3. เพื่อความตื่นเต้น (Excitement) เพื่อสร้างความรู้สึกว่าได้อยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
4. เพื่อเสริมความคิดเห็นเดิมให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้ทำไปแล้ว
5. เพื่อความบันเทิง (Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์

กาญจนา แก้วเทพ และศิริชัย ศิริกายะ⁹ ทำการศึกษาชุดตัวแปรความต้องการที่ผู้รับสาร ต้องการจากสื่อมวลชนเพิ่มเติมและปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับการใช้สื่อมวลชนของผู้รับสารซึ่งเกิดจาก

1. ความต้องการสารสนเทศ
 - 1.1 เพื่อทราบเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง สภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัว สภาพปัจจุบันของสังคมและโลก
 - 1.2 เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อแนะนำในการปฏิบัติ หรือความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจ
 - 1.3 สนองความต้องการอยากรู้อู้อยากเห็น และสนองความสนใจ
 - 1.4 เป็นการเรียนรู้ และศึกษาด้วยตนเอง
 - 1.5 สร้างความรู้สึกมั่นคง โดยใช้ความรู้ที่ได้มาจากสื่อมวลชน
2. ความต้องการสร้างควมมีเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล
 - 2.1 ให้แรงเสริมแก่ค่านิยมส่วนบุคคล

⁸ Maxwell McCombs and Lee B. Bedler, Using Mass Communications Theory, New York: Prentice Hall, 1979), p3.

⁹ กาญจนา แก้วเทพ, ศิริชัย ศิริกายะ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531, หน้า 120-122.

- 2.2 ให้ตัวแบบทางพฤติกรรม
- 2.3 แสดงออกร่วมกับค่านิยมของคนอื่น ๆ (ในสื่อมวลชน)
- 2.4 มองทะลุลึกเข้าไปภายในตัวเอง
- 3. ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - 3.1 มองทะลุเข้าไปในสภาพแวดล้อมของผู้อื่น
 - 3.2 แสดงออกร่วมกับผู้อื่น เกิดความรู้สึกในลักษณะที่เป็นเจ้าของ
 - 3.2 นำไปใช้ในการสนทนา และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - 3.4 ใช้แทนเพื่อน
 - 3.5 ช่วยในการดำเนินตามบทบาททางสังคม
- 4. ความต้องการความบันเทิง
 - 4.1 การหลีกเลี่ยง หรือหลีกเลี่ยงจากปัญหาต่าง ๆ
 - 4.2 ความผ่อนคลาย
 - 4.3 ได้วัฒนธรรมที่เป็นของแท้
 - 4.4 ใช้เวลาให้หมดไป
 - 4.5 ปลดปล่อยอารมณ์

ลอเรนซ์ เอ. เวนเนอร์ (Lawrence A. Wenner)¹⁰ แบ่งความพึงพอใจจากการใช้ประโยชน์ ออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่

- 1 Orientation Gratifications การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูลเพื่ออ้างอิง และใช้เป็นแรงเสริมย้ำในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคล
- 2 Social Gratifications การใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล เช่น การสนทนา การชักจูงใจ
- 3 Para-social Gratifications การใช้ประโยชน์ของข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล เพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อ หรือปรากฏในเนื้อหาของสื่อ

¹⁰ Lawrence A. Wenner, "The Nature of News Gratifications", in Media Gratifications Research: Current Perspectives (Beverly Hill: Sage Publications, 1985): p.171-193.

4 Para-orientation Gratifications การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ หรือเพื่อปกป้องตัวเอง

ลี บี. เบคเกอร์ (Lee B. Becker)¹¹ วิเคราะห์องค์ประกอบของความพึงพอใจไว้ 3 องค์ประกอบ คือ

1 การติดตามข่าวสารและการแนะนำพฤติกรรม (Surveillance / Guidance) ซึ่งสะท้อนให้เห็นขอบเขตที่ปัจเจกชนใช้สื่อมวลชน เพื่อจะได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2 การใช้ประโยชน์ทางการติดต่อสื่อสาร (Communication Utility/ Excitement/ Reinforcement)

3 การหลีกเลี่ยงไม่ใช้สื่อ (Media Avoidance) แนวโน้มในการไม่ใช้สื่อ หรือไม่รับข่าวสารจากสื่อ

จากองค์ประกอบความพึงพอใจตามทฤษฎีของลี บี. เบคเกอร์นั้น ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในเรื่องการติดตามข่าวสารว่า เป็นองค์ประกอบที่มีความมั่นคงสูงในการวัดตัวแปรความคาดหวังตอบแทนความพึงพอใจ หรือการแสวงหาความพึงพอใจแม้ว่าเวลาหรือสถานการณ์จะเปลี่ยนไป

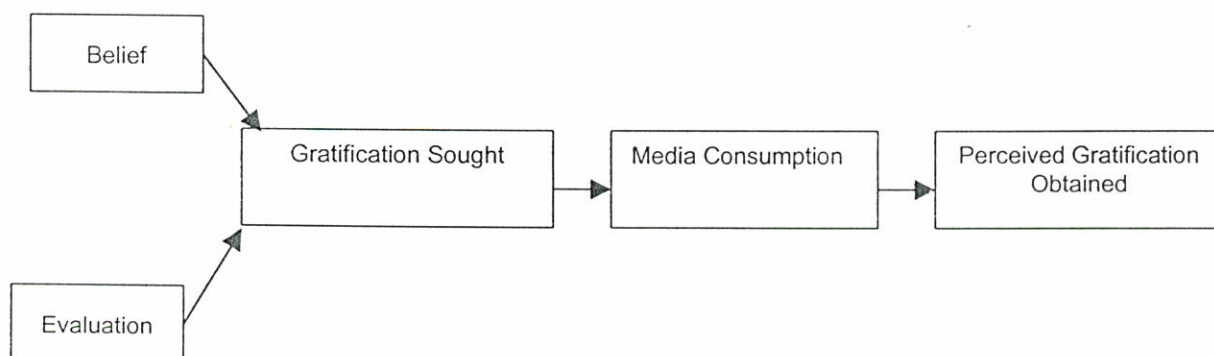
เรย์เบอร์นและพาล์มกรีน (J.D. Rayburn and Phillip Palmgreen)¹² ได้สร้างแบบจำลองขึ้นมา เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและการประเมินค่าทางอารมณ์ (Beliefs and Evaluations) ความพึงพอใจที่แสวงหา (Gratification Sought) การบริโภคสื่อ (Media Consumption) และความพึงพอใจที่ได้รับ (Gratification Obtained) ต่อมาได้พัฒนาเป็นทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy – Value Theory) ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

¹¹ Lee B. Becker, "The Measurement of Gratifications," in Communication Research 6 (January 1979): p.54-57.

¹² J.D. Rayburn and Phillip Palmgreen, "Merging Uses and Gratifications and Expectancy – Value Theory," in Communication Research and International Quarterly, (October 1984): p. 527-560

แผนภูมิที่ 3

แบบจำลองทฤษฎีความคาดหวัง

เรย์เบอร์นและพาล์มกรีนกล่าวว่า สื่อแต่ละชนิดนั้นมีคุณลักษณะเฉพาะ บางอย่างเมื่อนำมาผสมผสานกับการประเมินค่าทางอารมณ์ จะกลายเป็นตัวแปรสำคัญของแรงจูงใจในการแสวงหาความพึงพอใจที่สอดคล้องกัน และทำให้เกิดการตัดสินใจใช้สื่อ นั้น และหากการบริโภคสื่อดังกล่าวทำให้เกิดความพึงพอใจ ผลนี้จะย้อนกลับมามีอิทธิพลต่อความเชื่อและความคาดหวังเกี่ยวกับสื่อ

คิปแพกซ์และเมอร์เรย์ (Koppax & Murray)¹³ ศึกษาเพิ่มเติมจากแนวทางการศึกษาของแคทซ์และคณะ พบว่าปัจจัยด้านประชากร เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา เป็นสิ่งกำหนดการใช้สื่อและการรับรู้ประโยชน์ของสื่อ เช่น เพศหญิงใช้สื่อมากกว่าเพศชาย โดยการใช้สื่อแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ

งานวิจัยทำการศึกษาเพิ่มเติมและความพึงพอใจเพิ่มเติมในเรื่อง การรับรู้ประโยชน์ของสื่อ เพื่อหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อ กับความพึงพอใจ และการใช้สื่อกับการรับรู้ประโยชน์ของสื่อ โดยมี

1. ปัจจัยด้านประชากรเป็นตัวกำหนดการใช้สื่อ
2. คนที่มีระดับการศึกษาสูงเลือกใช้สื่อมากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำ
3. กลุ่มเป้าหมายเลือกใช้สื่ออย่างมีจุดมุ่งหมาย และเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของสื่อ และปัจจัยด้านตัวบุคคลมีอิทธิพลในการเลือกใช้สื่อด้วย

¹³ Kippax, Susan Murray John P., Using the Mass Media Need Gratification and Perceived Utility," in Communication Research (1980): p. 448-490.

ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างการเลือกสื่อ การใช้สื่อและระดับความสำคัญของความต้องการ และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้สื่อกับความพึงพอใจ ความสัมพันธ์อันดับซ้อนอาจอยู่ที่การใช้ และความพึงพอใจกับลักษณะทางประชากรและลักษณะทางสังคมของกลุ่มผู้รับสาร และคุณลักษณะเฉพาะของสื่อ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์สื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ความเป็นเจ้าของสื่อ และปัจจัยในการใช้สื่อ ว่ามีความสัมพันธ์กับการใช้และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียลอย่างไร โดยพิจารณาจากการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ

ขณะเดียวกัน จะศึกษาประโยชน์เพื่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต (Gratification Obtained) โดยวัดจากความรู้สึกของนักเรียนเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น ข้อมูลที่ได้รับมีความทันสมัย น่าเชื่อถือ ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนหรือการทำรายงานได้ ประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูล ไม่ต้องเดินทางไปด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อน ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

4. ทฤษฎีความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร (Source Credibility)

ทฤษฎีความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร มาจากการวิจัย เกี่ยวกับการเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารในการสื่อสารเพื่อชักจูงใจโดยใช้ความน่าเชื่อถือของแหล่งสารมาเป็นตัวแปร

โรนัลด์ แอล แอปพลัม (Ronald L. Applum)¹⁴ ให้ความหมายเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของแหล่งสารไว้ว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร หมายถึง คุณลักษณะหรือบุคลิกลักษณะของผู้ส่งสารหรือแหล่งสารที่ทำให้ชาวสารเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับของผู้รับสาร

¹⁴ Ronald L. Applum, Fundamental Concepts in Human Communications (San Francisco: A Department of Harper and Row Publishers Inc, 1993), p.123-124.

เจมส์ ซี แมคโครสกี (James C. McCroskey) และโทมัส เอ เจนสัน (Thomas A. Jenson)¹⁵ เห็นว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร หมายถึง การรับรู้ของผู้รับสารเกี่ยวกับภาพลักษณ์ (Image) ของแหล่งสารนั้น ๆ

การศึกษาของวิลเลียม เจ แมคไควร์ (William J. McGuire)¹⁶ ที่ให้เห็นว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งสารเกิดจากการที่ผู้รับสารยอมรับในเนื้อหา ซึ่งถูกต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น ความน่าเชื่อถือของแหล่งสารจึงอยู่ที่การยอมรับของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารว่าได้ในสิ่งที่ถูกต้อง ได้รับการโน้มน้าวในสิ่งที่ถูกต้อง กล่าวคือ ความน่าเชื่อถือของแหล่งสารขึ้นอยู่กับการยอมรับในความชำนาญ (Expertise) และสิ่งที่ประจักษ์ (Objectivity)

ออตโต เลอริงเจอร์ (Otto Lerbinger)¹⁷ กล่าวว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งสารเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากผู้ส่งสารยืนอยู่ข้างเหตุการณ์ที่เป็นจริงและยืนอยู่ข้างผู้รับสาร โดยที่ความน่าเชื่อถือขึ้นอยู่กัพื้นฐานสองอย่าง อย่างแรกคือ ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) ซึ่งดูจากความซื่อสัตย์ การไม่มุ่งเพียงเพื่อชักจูงใจ โน้มน้าวใจ และพื้นฐานความน่าเชื่อถือ อีกอย่างคือ ความเชี่ยวชาญสามารถ (Expertise) ซึ่งดูได้จากความมีทักษะ ความรู้ และเทคนิค แต่โดยทั่วไปแล้วความเชี่ยวชาญสามารถ มักได้รับความน่าเชื่อถือมากกว่าความไว้วางใจ ซึ่งคล้ายกับที่บรอนสัน และโกลเดน (Bronson & Golden) พบว่าการยอมรับในแหล่งสารขึ้นกับความชำนาญเฉพาะด้านนั้นมาจากการประสบการณ์มากกว่าการศึกษา ฐานะทางสังคม หรืออาชีพ นอกจากนี้ ความน่าเชื่อถือของแหล่งสารขึ้นกับไหวพริบ ความซื่อสัตย์ ความจริงใจและใจกว้าง

¹⁵ James C. Croskey and Thomas A. Jenson, "Image of Mass Media News Source," in Journal of Broadcasting Vol. 19 (Spring 1975): p. 169.

¹⁶ Willaim J. McGuire, "Persuasion, Resistance and Attitude Change," in Handbook of Communication (New York: Raid McNally College Publishing Company, 1973).

¹⁷ Otto Lerbinger, Design for Persuasion Communication (New Jersey: Prentice Hall, 1972), p.4.

เบอร์โลและคณะ¹⁸ ศึกษาการประเมินผลของผู้รับสารเกี่ยวกับความเชื่อถือได้ของแหล่งสารในสถานการณ์หนึ่งพบว่า มีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการยอมรับนับถือในแหล่งสาร ดังนี้

1. ปัจจัยในเรื่องของความปลอดภัย (Safety factor) ยุติธรรม ตรงกับความเป็นจริง
2. ปัจจัยในเรื่องของคุณสมบัติ (Qualification factor) มีประสบการณ์ มีอำนาจหน้าที่โดยตรง มีความรู้
3. ปัจจัยในเรื่อง ความคล่องแคล่วว่องไว (Dynamism factor) กระตือรือร้น รวดเร็ว

Moisier & Ahlgren¹⁹ ศึกษาองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความชัดเจนและเข้าใจง่าย
2. ความถูกต้องหรือมีการสนับสนุนด้วยข้อมูล
3. ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล

ศุภวรรณ สัจจพงศ์²⁰ ศึกษาการประเมินผลของผู้รับสารเกี่ยวกับความเชื่อถือได้ของแหล่งสารในสถานการณ์หนึ่ง พบว่า มีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการยอมรับนับถือในแหล่งสาร ดังนี้

1. องค์ประกอบเรื่องความรู้ความสามารถ (Competence or Expertness)
 - 1.1 ความสามารถในการเสนอข่าวสารได้รวดเร็วกว่าผู้อื่น
 - 1.2 ความสามารถของทีมงานในเรื่องความรู้ และประสบการณ์
 - 1.3 ความสามารถในการรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ได้ละเอียดเจาะลึก

¹⁸ David N. Berlo, James B. Lemert and Robert J. Mertz, "Dimension for Evaluating the Acceptability of Message Sources," in *Public Opinion Quarterly* 38 (1970):p. 563-576.

¹⁹ Nancy R. Moisier and Andrew Ahlgren, "Credibility of Precision Journalism," in *Journalism Quarterly* (Autumn 1981): Footnote

²⁰ ศุภวรรณ สัจจพงศ์, "ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร การคาดหวังผลตอบแทนความพึงพอใจและพฤติกรรมการรับฟังข่าวสารของประชาชนกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีรายการถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532)

2. องค์ประกอบเรื่องความไว้วางใจ (Trustworthiness or Safety factor)
 - 2.1 ให้ข่าวสารเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม
 - 2.2 มีความเป็นกลางในการเสนอข่าว
 - 2.3 มีความปลอดภัยในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ได้ฟังไปพูดคุยหรือเล่าต่อ
 - 2.4 เสนอข่าวตรงตามข้อเท็จจริง
 - 2.5 ภาษาที่ใช้ในข่าวทำให้เข้าใจง่ายหรือยาก
 - 2.6 ข้อมูลข่าวสารถูกต้อง น่าเชื่อถือ
3. องค์ประกอบเรื่องความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน (Dynamism)
 - 3.1 มีความน่าสนใจในรูปแบบการนำเสนอ
 - 3.2 มีความรวดเร็วว่องไวในการนำเสนอข่าวสารหรือเหตุการณ์
 - 3.3 มีความกล้าหาญในการนำเสนอข่าวเพื่อผดุงความยุติธรรมโดยไม่เกรงกลัวอิทธิพล

ใด ๆ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชญ์ โพธิ์ประสาธ²¹ ศึกษาการยอมรับ และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนของครู และนักเรียนมัธยม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ความแตกต่างทางประชากรและสถานะทางสังคมของครูและนักเรียนมัธยม มีการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความแตกต่างทางประชากรและสถานะทางสังคมของครูและนักเรียนมัธยมมีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนไม่แตกต่างกัน
2. ครูที่มีสถานะโรงเรียนแตกต่างกัน จะมีการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนที่มีสถานะโรงเรียนแตกต่างกัน จะมีการยอมรับเทคโนโลยี และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

²¹ วิชญ์ โพธิ์ประสาธ "การยอมรับ และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียน ของครู และนักเรียนมัธยมในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542

4. การยอมรับเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับ การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนของครู และนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การยอมรับเทคโนโลยีไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายโรงเรียนของครู และนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

²²อรพิน จิรวัดมนศิริ ศึกษาการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง²³ศึกษามหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ พบว่า อายุและอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต โดยผู้ที่มีอายุน้อย มีแนวโน้มในการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ สำหรับตัวแปรด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ถ้าเป็นการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจัยด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวม แต่เมื่อแยกเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ออกเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและประโยชน์ด้านอื่น ๆ ปัจจัยด้านเพศจะมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ

2. การใช้ประโยชน์และการได้รับประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา พบว่า การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ มากกว่าประโยชน์เพื่อการศึกษา โดยนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยเอกชนมีแนวโน้มในการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่านักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยรัฐ ส่วนการได้รับประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนได้รับประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน และเป็นการได้รับประโยชน์เพื่อการศึกษาค่อนข้างมาก โดยเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นฐานข้อมูลการศึกษาที่กว้างและหลากหลาย ตลอดจนทำให้เกิดการเรียนรู้และศึกษาได้ด้วยตนเอง ส่วนประโยชน์ที่ยังได้รับน้อยอยู่ คือ การนำมาใช้อ้างอิงในงานวิจัยหรือรายงาน

²²อรพิน จิรวัดมนศิริ. "การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541

3. ความน่าเชื่อถือของสื่ออินเทอร์เน็ต นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน โดยให้ความเชื่อถือในสื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างมาก และเมื่อแยกพิจารณาองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือออกเป็นความน่าเชื่อถือในเรื่องของความรู้ ความสามารถ ความไว้วางใจ และความคล่องตัวของสื่อ ทั้งสองกลุ่มเห็นว่า สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสืบค้นที่มีความน่าเชื่อถือในแง่ของความรู้ ความสามารถและความคล่องตัวของสื่อสูง แต่ให้ความเชื่อถือในแง่ขององค์ประกอบความไว้วางใจต่ำ

เรวดี คงสุภาพกุล²³ ศึกษาการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทำการวิจัยโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาจำนวน 400 คนจาก 4 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่าสาขาวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขอมีบัญชีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต นิสิตนักศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจการใช้ระบบเป็นอย่างดี จะมีผลเชื่อมโยงต่อทัศนคติในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ในเรื่องความถี่การใช้พบว่า ความบ่อยในการใช้ระบบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนต่างสถาบัน การค้นคว้าเพื่อศึกษาต่อ การพิมพ์จดหมายข่าว งานมัลติมีเดีย และการชักชวนให้ใช้ระบบ ในเรื่องอุปสรรคในการใช้คือ ปัญหาระบบและคู่สายโทรศัพท์

เสริมเกียรติ เทียนแก้ว²⁴ ศึกษาการใช้ประโยชน์และความคิดเห็นต่อ E-Mail ของมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าทุกมหาวิทยาลัยได้นำ E-mail มาใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีประตูเข้าสู่ระบบ (Gateway) ของตนเองเป็นแห่งแรก ในส่วนของมหาวิทยาลัยเอกชน คือ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีประตูเข้าสู่ระบบ (Gateway) เมื่อ พ.ศ. 2538 การใช้ประโยชน์ E-Mail ของบุคลากรทั้งที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีความคล้ายคลึงกัน คือ มีการใช้ประโยชน์ 2 ด้าน คือ ด้านการสื่อสารทั่วไป (Communication) และด้านการประสานงาน (Co-operation) ความคิดเห็นของบุคลากรทั้งที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ต่อ

²³ เรวดี คงสุภาพกุล "การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539

²⁴ เสริมเกียรติ เทียนแก้ว "การศึกษากการใช้ประโยชน์และความคิดเห็นต่อ E-Mail ของมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2541

การใช้ E-Mail คือ E-Mail มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากกว่าการสื่อสารโดยใช้เครื่องโทรสารหรือโทรศัพท์ และมีความคิดเห็นว่าเป็นอนาคต E-Mail จะเป็นทางเลือกใหม่ในการสื่อสารของสังคมยุคข่าวสารได้ดี และระบบ E-Mail จะขยายกว้างไกลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ งบประมาณไม่เพียงพอ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์น้อย และจำนวนผู้ใช้เพิ่มมากขึ้น ทำให้การใช้ E-Mail และความสามารถของศูนย์บริการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

อำไพศรี โสประทุม²⁵ ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล ข่าวสาร และปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตัดสินใจใช้อินเทอร์เน็ต และความต้องการในการเผยแพร่อินเทอร์เน็ตให้กับบุคคลอื่น แต่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้ ความจำเป็นในการใช้เพื่อสื่อสารในงานธุรกิจปัจจุบัน ตลอดจนเป็นการพัฒนาการทำงานและความต้องการใช้ในอนาคต ขณะเดียวกัน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การศึกษา รายได้ การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน มีความสัมพันธ์กับความต้องการใช้ในอนาคต หรือการพัฒนาการทำงาน แต่ไม่มีผลต่อระยะเวลา หรือความถี่บ่อยในการตัดสินใจเลือกใช้

สุภาภรณ์ อัมภมมงคล²⁶ อ้างอิงถึงงานวิจัยของสมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ ซึ่งทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม และทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต" โดยให้ความสนใจกับ "ความคิดเห็น" ของกลุ่มผู้ใช้และผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเรื่องอินเทอร์เน็ต และวิเคราะห์ดูว่าปัจจัยด้านโครงสร้างและทัศนคติของคนไทยเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ตในสังคมไทย พบว่าปัจจัยโครงสร้างสังคมไทยนั้นเป็นตัวเอื้อให้อินเทอร์เน็ตได้แจ้งเกิดอันเนื่องมาจากกระแสโลก แต่ปัจจัยทางการเมือง

²⁵ อำไพศรี โสประทุม "พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล ข่าวสาร และปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

²⁶ สุภาภรณ์ อัมภมมงคล, "โครงสร้างสังคมไทยและทัศนคติกับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต," ไทยรัฐ 2540, หน้า 5.

เป็นตัวขัดขวางไม่ให้อินเทอร์เน็ต “เจริญเติบโตได้โดยสมบูรณ์” เพราะไม่มีนโยบายที่แน่นอน และนักการเมืองไทยไม่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีตัวนี้

นอกจากนี้ ยังพบว่า โครงสร้างไทยยังไม่มีคุณภาพจะเป็นอย่างแท้จริงเท่าใดนักในการมีเทคโนโลยีตัวนี้เข้ามาใช้ เพราะแบบแผนการรับอินเทอร์เน็ตเป็นการรับอย่างรวดเร็วแต่ไร้ประสิทธิภาพ เป็นการรับอย่างเลียนแบบโดยไม่คิดริเริ่มเอง ทำให้ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ทางเทคโนโลยี ส่วนผลกระทบของอินเทอร์เน็ตสามารถแยกได้เป็นสองระดับ คือ ระดับบุคคล ซึ่งผู้ใช้งานกว่าครึ่งชื่นชอบเทคโนโลยีมากขึ้นกว่าเดิม ส่วนในระดับสังคมเห็นว่าอินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจ แต่ในเชิงวัฒนธรรมยังไม่เด่นชัด อาจมีทั้งบวกและลบ

ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้พัฒนาการทางอินเทอร์เน็ตในอนาคตของสังคมไทยไว้ 4 ประการ คือ ด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งอัตราค่าบริการยังแพงเกินไป ด้านโครงสร้างพื้นฐานเห็นว่าปริมาณสายโทรศัพท์ต่อหัวของคนไทยต่ำมากเมื่อเทียบกับปริมาณความต้องการ ด้านความเข้าใจในการใช้งาน พบว่า ผู้มีความรู้ที่จะใช้อินเทอร์เน็ตนั้นมีน้อยมาก และในกลุ่มที่น้อยนี้ จะหาผู้ที่มีความรู้ที่ดียิ่งน้อยลงไปอีก และด้านพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ใช้อินเทอร์เน็ตในทางให้โทษกันมาแล้วไม่มากนักน้อย ซึ่งตัวบ่งชี้ข้างต้น ทำนายได้ว่า ด้านผลกระทบทางสังคม คุณภาพการศึกษาของเด็กไทยโดยเฉลี่ยคงจะดีขึ้นด้วยการเรียนรู้ด้วยตัวเอง แต่อาจมีปัญหาวุ่นวายกับเทคโนโลยีจนชีวิตขาดสมดุล และผลที่หลีกเลี่ยงได้ยากอีกประการหนึ่งคือ ช่องว่างระหว่างผู้ที่มีข่าวสารกับผู้ที่ไม่มีความรู้จะขยายตัวมากขึ้น

คู่แข่งมอริเตอร์²⁷ ทำการสำรวจผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 ตัวอย่าง พบว่า มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ที่เป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ตถึงร้อยละ 22.3 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพทางการตลาด โฆษณา รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพทางการเงินการธนาคาร ตลอดจนผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว

จากการสอบถามวัตถุประสงค์หลักของการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องธุรกิจการงานร้อยละ 47.8 อันดับสอง ได้แก่ เรื่องการศึกษาร้อยละ 31.3 และเพื่อความบันเทิงร้อยละ 28.4 ส่วนผู้ที่ยังไม่เป็นสมาชิกซึ่งมีจำนวนร้อยละ 77.7 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คิดจะสมัครเป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ตในอนาคตถึงร้อยละ 62.7 โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนนักศึกษาคิดจะสมัครเป็นสมาชิกมากที่สุดถึงร้อยละ 74.6 สาเหตุสำคัญคือ เพื่อใช้เป็น

²⁷ “ชุมชนวิทยอินเทอร์เน็ต”. คู่แข่ง. โครงการหนังสือฉบับพิเศษ. 2539, หน้า 106-107

แหล่งข้อมูลและข่าวสารคิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาต้องการความทันสมัยและทันเหตุการณ์ร้อยละ 33.6 ตามด้วยหวังใช้เป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารร้อยละ 28.1 ตลอดจนเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานร้อยละ 13.0 ใช้เพื่อประกอบการเรียนร้อยละ 3.4 และเพื่อความบันเทิงร้อยละ 1.4

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม 2 ภาษา คือ แบบสอบถามภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนของโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และแบบสอบถามภาษาไทยสำหรับนักเรียนของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนรวม 880 คน โดยโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยมีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมปลายจำนวน 180 คน และโรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมปลายจำนวน 700 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 880 คน ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีระดับความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน 0.05 ขนาดของตัวอย่างจะต้องไม่น้อยกว่า 222 คน ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ขนาดของตัวอย่างจำนวน 271 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 271 คน จากประชากรในการวิจัยทั้งหมด โดยนำแบบสอบถามไปแจกโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย จำนวน 70 ชุด และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 201 ชุด

แหล่งข้อมูล

ประเภทแหล่งข้อมูลแบ่งออกเป็น

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามจำนวน 271 ชุด ที่กลุ่มตัวอย่างกรอก โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบเอง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล และความเป็นเจ้าของสื่อ มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และความเป็นเจ้าของสื่อ

ตัวแปรตาม คือ การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

สมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยในการใช้สื่อ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยในการใช้สื่อ

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

วิธีเก็บข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ผู้วิจัยและผู้ช่วยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างได้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และรอกลับคืนมา

2. กรรณวิธีทางข้อมูล

2.1 ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถาม

2.2 ให้คะแนนและลงรหัส (Coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปตัวเลข (รหัส) ที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้

2.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วไปลง Coding และป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์

2.4 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) ในการประมวลผลข้อมูลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติต่าง ๆ ที่ต้องการ

2.5 แปลความหมายข้อมูลที่ประมวลผลแล้ว เพื่อจัดทำรายงานผลวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งชนิดคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) และคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่สอง คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ส่วนที่สาม คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ส่วนที่สี่ คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

ส่วนที่ห้า คำถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และข้อเสนอแนะ

การวัดค่าตัวแปรและการให้คะแนนคำตอบ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย การเป็นเจ้าของสื่อ และปัจจัยในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ จำนวนครั้งในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง และสถานที่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ ความพึงพอใจจากองค์ประกอบด้านความไว้วางใจในข้อมูล และความคล่องตัว รวดเร็ว

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตทั้งประโยชน์ด้านการศึกษา และประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น ความบันเทิง

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

โดยมีการให้คะแนนในการตอบแบบสอบถามดังนี้

ส่วนที่ 3.1

5 คะแนน	สำหรับผู้ตอบพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	สำหรับผู้ตอบพอใจค่อนข้างมาก
3 คะแนน	สำหรับผู้ตอบพอใจปานกลาง
2 คะแนน	สำหรับผู้ตอบพอใจน้อย
1 คะแนน	สำหรับผู้ตอบไม่พอใจ

นำมาแจกแจงเป็นระดับคะแนนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 5 ระดับ

4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	ค่อนข้างมาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	ไม่พอใจ

ส่วนที่ 4.1

5 คะแนน	สำหรับผู้ที่ใช้มากที่สุด
4 คะแนน	สำหรับผู้ที่ใช้ค่อนข้างมาก
3 คะแนน	สำหรับผู้ที่ใช้ปานกลาง
2 คะแนน	สำหรับผู้ที่ใช้บ้าง
1 คะแนน	สำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้

นำมาแจกแจงเป็นระดับคะแนนค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต 5 ระดับ

4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	ค่อนข้างมาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	ไม่ได้ใช้

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ ดังนี้

1) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรต่าง ๆ ไปปรึกษาอาจารย์วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และโครงสร้างของแบบสอบถาม

2) การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำแบบสอบถาม 20 ชุด ไปทดสอบกับกลุ่มประชากร เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อ แต่ละตอนของแบบสอบถาม สามารถสื่อความหมายตรงตามที่ต้องการ และคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่ ยากหรือง่ายเพียงใด หลังจากนั้นจะนำมาทดสอบค่าความเชื่อถือได้ในส่วนแบบสอบถามที่เป็นเฉพาะส่วนที่กำหนดเป็นอัตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Coefficiency Alpha) ดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[\frac{1 - \sum s_i^2}{s^2} \right]$$

α	=	ดัชนีความเที่ยงของแบบทดสอบหรือสัมประสิทธิ์แอลฟา
$\sum s_i^2$	=	ผลรวมของความแปรปรวนของของคะแนนแต่ละข้อ (เพราะแต่ละข้อแต่ละคนอาจจะได้คะแนนไม่เท่ากัน)
s_i^2	=	ความแปรปรวนของของคะแนนรวม
n	=	จำนวนข้อแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือ

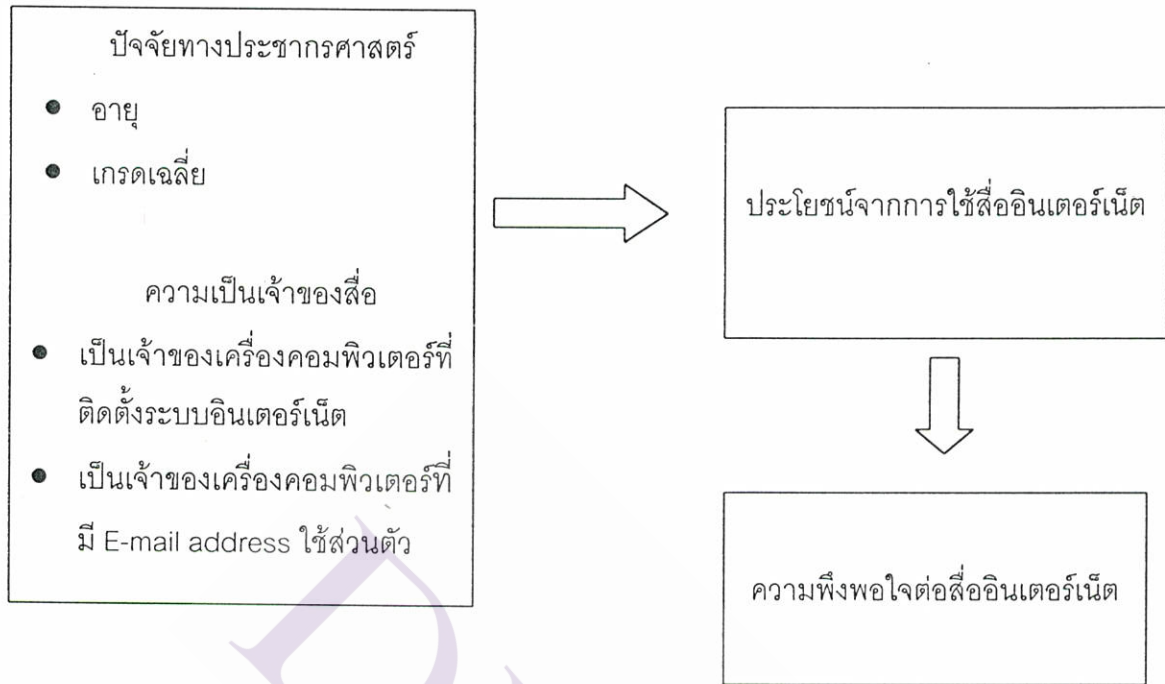
1. ค่าความน่าเชื่อถือของกลุ่มตัวแปรการใช้ประโยชน์จากสื่อ
 $\alpha = 0.7872$
2. ค่าความน่าเชื่อถือของกลุ่มตัวแปรความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ต
 $\alpha = 0.7850$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้สถิติในการคำนวณ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้แสดงข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน เพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ความเป็นเจ้าของสื่อ ความสามารถในการใช้สื่อ ประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ต
2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่การหาค่า F-Test (One-Way Analysis of Variance – ANOVA) ในการทดสอบสมมุติฐานตามความเหมาะสมของข้อมูล

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล” เป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้มาจากแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยใช้แบบสอบถาม 2 ภาษา คือ แบบสอบถามภาษาอังกฤษจำนวน 70 ชุด สำหรับนักเรียนของโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และแบบสอบถามภาษาไทยจำนวน 201 ชุด สำหรับนักเรียนของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	มี 5 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่หนึ่ง	ข้อมูลทั่วไป
ส่วนที่สอง	พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
ส่วนที่สาม	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
ส่วนที่สี่	การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต
ส่วนที่ห้า	ปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 2 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

ซึ่งผลการวิเคราะห์จะแสดงในรูปของตาราง และอภิปรายผลข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1

ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
นานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย	70	25.8
เซนต์คาเบรียล	201	74.2
รวมทั้งสิ้น	271	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยมีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 และโรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

ตารางที่ 2

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	21	7.7
15 – 17 ปี	235	86.7
18 – 20 ปี	15	5.5
มากกว่า 20 ปี	-	-
รวมทั้งสิ้น	271	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 17 ปี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 รองลงไปอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และน้อยที่สุดคือ 18 – 20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ตารางที่ 3

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่าง

กิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่าง	ร้อยละ
เล่นกีฬา	28.3
เล่นเกมคอมพิวเตอร์	19.8
เล่นดนตรี	16.2
เล่นอินเทอร์เน็ต	12.5
ดูโทรทัศน์	12.2
อ่านหนังสือ	10.5
ฟังเพลง	9.9
อื่น ๆ	8.5

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีกิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่างมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ เล่นกีฬา คิดเป็นร้อยละ 28.3 อันดับสอง คือ เล่นเกมคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 19.8 และอันดับสาม คือ เล่นดนตรี คิดเป็นร้อยละ 16.2 อันดับสี่ คือ เล่นอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 12.5 อันดับห้า คือ ดูโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 12.2 อันดับหก คือ ฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 9.9 ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.5 ได้แก่ ไปเที่ยว เลี้ยงสัตว์ คุยโทรศัพท์ เป็นต้น

ตารางที่ 4

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.00	47	17.3
2.01 – 2.50	94	34.7
2.51 – 3.00	68	25.1
3.01 – 3.50	51	18.8
3.51 – 4.00	11	4.1
รวมทั้งสิ้น	271	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 2.01 – 2.50 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงไปที่มีเกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และน้อยที่สุด คือมีเกรดเฉลี่ย 3.51 – 4.00 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ตารางที่ 5

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนตัว

การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
มี	201	74.2
ไม่มี	70	25.8
รวมทั้งสิ้น	271	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนตัว จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 และไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนตัว จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

จากจำนวนผู้ไม่มีคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 25.8 พบว่าหากต้องการใช้อินเทอร์เน็ต จะใช้บริการในที่ต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในกรณีทีกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่วนตัวที่บ้าน

สถานที่ใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียน	54	77.1
Internet Café	10	14.3
อื่น ๆ	6	8.6
รวมทั้งสิ้น	70	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากรณีทีกลุ่มตัวอย่างไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่วนตัวที่บ้าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตที่โรงเรียน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1 รองลงไปใช้อินเทอร์เน็ตจาก Internet Café จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และสถานที่อื่น ๆ เช่น บ้านเพื่อน บ้านญาติ เป็นต้น จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6

ตารางที่ 7

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมี E-mail เป็นของส่วนตัว

การมี E-mail เป็นของส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
มี	159	58.7
ไม่มี	43	15.9
อื่น ๆ	69	25.5
รวมทั้งสิ้น	271	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี E-mail เป็นของส่วนตัว จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 58.7 และไม่มี E-mail เป็นของส่วนตัว จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และอื่น ๆ คือ ไม่ให้ข้อมูลจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5

ตารางที่ 8

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	จำนวน	ร้อยละ
เริ่มต้นเรียนรู้การใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์	22	8.1
สามารถใช้ได้บางโปรแกรม แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	148	54.6
สามารถใช้โปรแกรมได้อย่างชำนาญ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	90	33.2
อื่น ๆ	11	4.1
รวมทั้งสิ้น	271	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้บางโปรแกรม แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานได้ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงไปสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้อย่างชำนาญ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานได้ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และน้อยที่สุดคือ เริ่มต้นเรียนรู้การใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

ตารางที่ 9

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
เริ่มต้นเรียนรู้การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	34	12.5
สามารถใช้ได้บางบริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต	161	59.4
สามารถใช้ได้ทุกบริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต	74	27.3
อื่น ๆ	2	0.7
รวมทั้งสิ้น	271	100

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสามารถใช้ได้บางบริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงไปสามารถใช้ได้ทุกบริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และน้อยที่สุดคือ เริ่มต้นเรียนรู้การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

ส่วนที่สอง พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 10

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบริการบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ประจำ

บริการบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ประจำ	จำนวน	ร้อยละ
E-mail	140	24.6
World Wide Web	235	41.4
IRC	75	13.2
Telnet	18	3.2
Gopher / Archies	5	0.9
FTP	56	9.9
Newsgroup	12	2.1
อื่น ๆ	27	4.8

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าบริการที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้เป็นประจำสามอันดับแรก คือ World Wide Web จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 อันดับสองคือ E-mail จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และอันดับสามคือ IRC จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2

ตารางที่ 11

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ต

สถานที่ใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	158	58.3
โรงเรียน	39	14.4
Internet Café	7	2.6
อื่น ๆ	67	24.7
รวมทั้งสิ้น	271	100

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตจากที่บ้าน จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงไปที่สถานที่อื่น ๆ ได้แก่ บ้านเพื่อน บ้านญาติ เป็นต้น จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงไปที่โรงเรียน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และที่ Internet Café จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 12

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ระยะเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 6 เดือน	41	15.1
6 – 12 เดือน	68	25.1
มากกว่า 12 เดือน	162	59.8
รวมทั้งสิ้น	271	100

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่า 12 เดือน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงไปที่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 12 เดือน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

ตารางที่ 13

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้ง

เวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	72	26.6
1 – 2 ชั่วโมง	161	59.4
มากกว่า 2 ชั่วโมง	38	14.0
รวมทั้งสิ้น	271	100

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตระหว่าง 1 – 2 ชั่วโมง จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงไปใช้อินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 2 ชั่วโมง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0

ส่วนที่สาม ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 14

แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
ความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

รายการ	Mean	S.D.	ระดับค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจ
1. แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน ๆ ได้กว้างขวาง	4.151	0.849	ค่อนข้างมาก
2. ประหยัดเวลาหาข้อมูล ไม่ต้องเดินทาง	4.092	0.871	ค่อนข้างมาก
3. ข้อมูลที่ได้รับมีความทันสมัย	4.000	0.730	ค่อนข้างมาก
4. ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ทุกแง่มุม	3.605	0.762	ค่อนข้างมาก
5. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	3.539	0.801	ค่อนข้างมาก
6. ข้อมูลที่ได้รับสามารถประกอบการเรียน	3.528	0.906	ค่อนข้างมาก
7. ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.476	0.873	ค่อนข้างมาก
รวมทั้งสิ้น	3.770	0.827	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่ค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.476 – 4.151 ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจอยู่ที่ระดับค่อนข้างมาก

ตารางที่ 14.1

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน และความพึงพอใจจาก
การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

โรงเรียน	ความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พอใจ	
เซนต์คาเบรียล	19	120	59	3	-	201
	9.5	59.7	29.4	1.5	-	74.2
นานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย	8	46	16	-	-	70
	11.4	65.7	22.9	-	-	25.8
รวมทั้งสิ้น	27	166	75	3	-	271
	10.0	61.3	27.7	1.1	-	100

จากตารางที่ 14.1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงไป มีความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงไป มีความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9

ตารางที่ 15

แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจจากสื่อต่าง ๆ เรียงตามลำดับความพึงพอใจ

ลำดับความพึงพอใจ	ร้อยละ
1. หนังสือตามร้านขายหนังสือ	45.95
2. หนังสือในห้องสมุด	27.09
3. อินเทอร์เน็ต	26.97
รวมทั้งสิ้น	100

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากหนังสือตามร้านขายหนังสือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.95 รองลงไปคือหนังสือในห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 26.97 และน้อยที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 26.97

ส่วนที่สี่ การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 16

แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

รายการ	Mean	S.D.	ระดับค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์
1. ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง	3.653	1.105	ค่อนข้างมาก
2. ใช้บริการ Chat กับเพื่อน ๆ	3.399	1.321	ปานกลาง
3. ใช้โหลดโปรแกรมจาก Web ต่าง ๆ	3.336	1.309	ปานกลาง
4. ใช้อินเทอร์เน็ตหาข้อมูลประกอบการเรียนหรือการทำงาน	3.328	1.081	ปานกลาง
5. ใช้อินเทอร์เน็ตติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ	3.284	1.222	ปานกลาง
6. ใช้ E-mail ส่งข่าวคุยกับเพื่อน ๆ	3.000	1.396	ปานกลาง
7. ใช้ E-mail ขอข้อมูลการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ	2.292	1.105	น้อย
8. ใช้อินเทอร์เน็ตสั่งซื้อสินค้าต่าง ๆ	1.834	1.108	น้อย
รวมทั้งสิ้น	3.015	1.205	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากที่สุด การใช้ประโยชน์รองลงมา ได้แก่ เพื่อ Chat กับเพื่อน ๆ เพื่อโหลดโปรแกรมจาก Web ต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลประกอบการเรียนหรือการทำงาน เพื่อติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อส่ง E-mail คุยกับเพื่อน ๆ เพื่อส่ง E-mail ขอข้อมูลการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนการใช้ประโยชน์ที่น้อยที่สุดคือ การใช้อินเทอร์เน็ตสั่งซื้อสินค้าต่าง ๆ

ตารางที่ 16.1

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน และการใช้ประโยชน์จากสื่อ
อินเทอร์เน็ต

โรงเรียน	การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ใช้	
เซนต์คาเบรียล	-	39	111	44	7	201
	-	19.4	55.2	21.9	3.5	74.2
นานาชาติใหม่แห่ง ประเทศไทย	6	37	23	3	1	70
	8.6	52.9	32.9	4.3	1.4	25.8
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100

จากตารางที่ 14.1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงไป มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงไป มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9

ส่วนที่ห้า ปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 17

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

ปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สามารถติดต่อแม่ข่ายอินเทอร์เน็ต	98	12.3
2. ไม่พบข้อมูลที่ต้องการ	175	21.9
3. แหล่งข้อมูลไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ	56	7.0
4. ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้	64	8.0
5. ไม่ชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ	78	9.8
6. จำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ตมีน้อย	92	11.5
7. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ	26	3.3
8. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพต่ำ	76	9.5
9. อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตสูงเกินไป	117	14.6
10. อื่น ๆ	18	2.3

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างพบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ ไม่พบข้อมูลที่ต้องการจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 รองลงไปคือ อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตสูงเกินไปจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ไม่สามารถติดต่อแม่ข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 จำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ตมีน้อยจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ไม่ชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ส่วนปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตน้อยที่สุดคือ ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ระวังการใช้อินเทอร์เน็ตสายโทรศัพท์มักหลุดจากแม่ข่าย การเจอไวรัสจากการดาวน์โหลดข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 18

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความจำเป็นของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการศึกษาศึกษา

ความจำเป็นของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการศึกษาศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
จำเป็น	239	88.2
ไม่จำเป็น	32	11.8
รวมทั้งสิ้น	271	100.0

จากตารางที่ 18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นต่อการศึกษาศึกษา คิดเป็นร้อยละ 88.2 เหตุผลส่วนใหญ่ได้แก่ ความสะดวก ประหยัดเวลา ไม่ต้องเดินทาง ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถนำไปประกอบการทำรายงานได้ ข้อมูลกว้างขวางทุกแง่มุมจากทั่วมุมโลก เป็นแหล่งความรู้ที่ดี ทำให้มีความรู้ใหม่ ๆ มากขึ้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีความจำเป็นต่อการศึกษาศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.8 เหตุผลส่วนใหญ่ได้แก่ สามารถหาข้อมูลได้จากหนังสือ ข้อมูลที่ได้ไม่ทันสมัย เสียเวลาในการค้นหาข้อมูล เป็นต้น

ตารางที่ 19

แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแนวโน้มในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในอนาคต

แนวโน้มในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	250	92.3
ไม่ใช้	21	7.7
รวมทั้งสิ้น	271	100.0

จากตารางที่ 19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีแนวโน้มในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 92.3 เหตุผลส่วนใหญ่ที่มีแนวโน้มในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในอนาคต ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลที่กว้างขวาง สะดวก ประหยัดเวลาในการค้นหา ข้อมูล เป็นประโยชน์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับปัจจุบันและอนาคต ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีแนวโน้มจะไม่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 7.7 เหตุผลส่วนใหญ่ได้แก่ ไม่เห็นความจำเป็นจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สามารถหาข้อมูลได้จากหนังสือ เป็นต้น

ตารางที่ 20

แสดงจำนวน และร้อยละของเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

เกรดเฉลี่ย	การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ใช้	
ต่ำกว่า 2.00	-	11	26	9	1	47
	-	23.4	55.3	19.1	2.1	17.3
2.01 – 2.50	1	20	56	15	2	94
	1.1	21.3	59.6	16.0	2.1	17.3
2.51 – 3.00	1	20	34	12	1	68
	1.5	29.4	50.0	17.6	1.5	25.1
3.01 – 3.50	4	21	15	8	3	51
	7.8	41.2	29.4	15.7	5.9	18.8
3.51 – 4.00	-	4	3	3	1	11
	-	36.4	27.3	27.3	9.1	4.1
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100.0

จากตารางที่ 20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4

กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00 ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.01 – 3.50 ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.00 ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และระดับน้อย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3

ตารางที่ 21

แสดงจำนวน และร้อยละของการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต
กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ต	การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ใช้	
มี	6	67	104	22	2	201
	3.0	33.3	51.7	10.9	1.0	74.2
ไม่มี	-	9	30	25	6	70
	-	12.9	42.9	35.7	8.6	25.8
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100.0

จากตารางที่ 21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7

ตารางที่ 22

แสดงจำนวน และร้อยละของการมี E-mail address เป็นของส่วนตัว
กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

มี E-mail address เป็นของส่วนตัว	การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ใช้	
มี	5	59	84	10	1	159
	3.1	37.1	52.8	6.3	.6	78.7
ไม่มี	1	9	21	12	-	43
	2.3	20.9	48.8	27.9	-	21.3
รวมทั้งสิ้น	6	58	105	22	1	271
	3.0	33.7	52.0	10.9	.5	100.0

จากตารางที่ 22 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี E-mail address เป็นของส่วนตัว ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มี E-mail address เป็นของส่วนตัว ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงไปที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9

ตารางที่ 23
แสดงจำนวน และร้อยละของความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พอใจ	
เริ่มต้นการเรียนรู้	-	2	11	8	1	22
	-	9.1	50.0	36.4	4.5	8.1
ใช้ได้บางโปรแกรม	-	31	80	32	5	148
	-	20.9	54.1	21.6	3.4	54.6
ใช้ได้อย่างชำนาญ	6	41	37	5	1	90
	6.7	45.6	41.1	5.6	1.1	33.2
อื่น ๆ	-	2	6	2	1	11
	-	18.2	54.5	18.2	9.1	4.1
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100.0

จากตารางที่ 23 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ขั้นเริ่มต้นการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4

กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้บางโปรแกรม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6

กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างชำนาญ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 เป็นที่น่าสังเกตว่าเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนี้มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ซึ่งใน 2 กลุ่มแรก จะไม่ได้รับความพึงพอใจถึงระดับมากที่สุด

ตารางที่ 24

แสดงจำนวน และร้อยละของความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พอใจ	
เริ่มต้นการเรียนรู้	-	5	12	14	3	34
	-	14.7	35.3	41.2	8.8	12.5
ใช้ได้บางบริการ	-	39	86	31	5	161
	-	24.2	53.4	19.3	3.1	59.4
ใช้ได้ทุกบริการ	6	30	36	2	-	74
	8.1	40.5	48.6	2.7	-	27.3
อื่น ๆ	-	2	-	-	-	2
	-	100.0	-	-	-	.7
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100.0

จากตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตขั้นเริ่มต้นการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้บางบริการ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2

กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกบริการ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 เป็นที่น่าสังเกตว่าเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนี้มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ซึ่งใน 2 กลุ่มแรก จะไม่ได้รับความพึงพอใจถึงระดับมากที่สุด

ตารางที่ 25

แสดงจำนวน และร้อยละของประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ประสบการณ์ในการ ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พอใจ	
น้อยกว่า 6 เดือน	-	7	15	14	5	41
	-	17.1	36.6	34.1	12.2	15.1
6 - 12 เดือน	-	13	40	13	2	68
	-	19.1	58.8	19.1	2.9	25.1
มากกว่า 12 เดือน	6	56	79	20	1	162
	3.7	34.6	48.8	12.3	.6	59.8
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100.0

จากตารางที่ 25 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 6 เดือน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1

กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตระหว่าง 6 - 12 เดือน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 และระดับน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1

กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่า 12 เดือน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6

ตารางที่ 26

แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง
กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ระยะเวลาในการ ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต แต่ละครั้ง	ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต					ยอดรวม
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พอใจ	
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	-	18	27	19	8	72
	-	25.0	37.5	26.4	11.1	26.6
1 - 2 ชั่วโมง	5	44	88	24	-	161
	3.1	27.3	54.7	14.9	-	59.4
มากกว่า 2 ชั่วโมง	1	14	19	4	-	38
	2.6	26.8	50.0	10.5	-	14.0
รวมทั้งสิ้น	6	76	134	47	8	271
	2.2	28.0	49.4	17.3	3.0	100.0

จากตารางที่ 26 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งระหว่าง 1 - 2 ชั่วโมง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งมากกว่า 2 ชั่วโมง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงไปที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

งานวิจัยนี้ ได้ทำการทดสอบสมมุติฐาน 2 ข้อ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และความเป็นเจ้าของสื่อ มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ทำการทดสอบโดยมีตัวแปรปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เกรดเฉลี่ย และความเป็นเจ้าของสื่อ ได้แก่ การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และมี E-mail address ใช้ส่วนตัว ซึ่งผลที่ได้มีดังต่อไปนี้

1.1 การหาความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตารางที่ 27

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

เกรด	Mean	S.D.	Significant
ต่ำกว่า 2.00	2.9495	.7306	.3055
2.01 – 2.50	2.9362	.7082	
2.51 – 3.00	3.0717	.6717	
3.01 – 3.50	3.1863	.9081	
3.51 – 4.00	2.8409	1.1251	
รวมทั้งสิ้น	3.0157	.7653	

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 27 ผลการทดสอบพบว่า ค่า Significant > $\alpha = 0.05$ ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1 แสดงว่าเกรดเฉลี่ยกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ Mean ของแต่ละช่วงเกรดเฉลี่ยมีค่าไม่แตกต่างกัน โดยทุกค่าจะให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตารางที่ 28

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ต	Mean	S.D.	Significant
มี	3.1884	.6807	.0000
ไม่มี	2.5196	.7827	
รวมทั้งสิ้น	3.0157	.7653	

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 28 ผลการทดสอบพบว่า ค่า Significant < $\alpha = 0.05$ ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่า การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กันคือ Mean แต่ละกลุ่มมีค่าแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง แต่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตอินเทอร์เน็ตมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย

1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ E-mail address เป็นของส่วนตัวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ E-mail address เป็นของส่วนตัวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ E-mail address เป็นของส่วนตัวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตารางที่ 29

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างการใช้ E-mail address เป็นของส่วนตัวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

มี E-mail address เป็นของส่วนตัว	Mean	S.D.	Significant
มี	3.3003	.6114	.0000
ไม่มี	2.8372	.7297	
รวมทั้งสิ้น	3.2017	.6642	

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบพบว่าค่า Significant < $\alpha = 0.05$ ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่า การใช้ E-mail address เป็นของส่วนตัวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กันคือ Mean ของแต่ละกลุ่มมีค่าแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีเครื่อง E-mail address เป็นของส่วนตัวมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง แต่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มี E-mail address เป็นของส่วนตัว มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย

2. ปัจจัยในการใช้สื่อ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ทำการทดสอบโดยมีตัวแปรปัจจัยในการใช้สื่อ ได้แก่ ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งผลที่ได้มีดังต่อไปนี้

2.1 การหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตารางที่ 30

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	Mean	S.D.	Significant
เริ่มต้นการเรียนรู้	3.5974	.5357	.1803
ใช้ได้บางโปรแกรม	3.7490	.5485	
ใช้ได้อย่างชำนาญ	3.8571	.5228	
อื่น ๆ	3.6883	.7446	
รวมทั้งสิ้น	3.7702	.5498	

$$\alpha = 0.05$$

จากตารางที่ 30 ผลการทดสอบพบว่า ค่า Significant > $\alpha = 0.05$ ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1 แสดงว่า ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กันคือ Mean ของแต่ละช่วงความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มีค่าไม่แตกต่างกัน โดยทุกค่าจะให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตารางที่ 31

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	Mean	S.D.	Significant
เริ่มต้นการเรียนรู้	3.7227	.6320	.0312
ใช้ได้บางบริการ	3.7054	.5238	
ใช้ได้ทุกบริการ	3.9286	.5440	
อื่น ๆ	3.9286	.5051	
รวมทั้งสิ้น	3.7702	.5498	

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 31 ผลการทดสอบพบว่า ค่า Significant < $\alpha = 0.05$ ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่า ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กัน โดยผลการทดสอบกลุ่มที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้บางบริการ และกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ทุกบริการ มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก

2.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต แตกต่างกัน

ตารางที่ 32

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	Mean	S.D.	Significant
น้อยกว่า 6 เดือน	3.7631	.7386	.1811
6 – 12 เดือน	3.6681	.5738	
มากกว่า 12 เดือน	3.8148	.4774	
รวมทั้งสิ้น	3.7702	.5498	

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 32 ผลการทดสอบพบว่า ค่า Significant > $\alpha = 0.05$ ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1 แสดงว่า ประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ Mean ของแต่ละช่วงความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมีค่าไม่แตกต่างกัน โดยทุกค่าจะให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2.4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

H_0 = ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

H_1 = ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตารางที่ 33

แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง	Mean	S.D.	Significant
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	3.7302	.6984	.7722
1 – 2 ชั่วโมง	3.7853	.4709	
มากกว่า 2 ชั่วโมง	3.7820	.5535	
รวมทั้งสิ้น	3.7702	.5498	

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 33 ผลการทดสอบพบว่า ค่า Significant > $\alpha = 0.05$ ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1 แสดงว่า ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ Mean ของแต่ละช่วงความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมีค่าไม่แตกต่างกัน โดยทุกค่าจะให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล" มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
2. เพื่อศึกษาประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยสำรวจเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกคำตอบเอง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) โดยเลือกศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย จำนวน 70 คน และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 201 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ใช้ตารางแสดงจำนวนร้อยละในการแจกแจงประชากร การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่การหาค่า F-Test (One-Way Analysis of Variance – ANOVA) ในการทดสอบสมมุติฐานตามความเหมาะสมของข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งพิจารณาเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย จำนวน 70 คน และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 201 คน รวมทั้งสิ้น 271 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 17 ปี ส่วนใหญ่มีกิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่าง 3 อย่าง คือ เล่นกีฬา เล่นเกมคอมพิวเตอร์ และเล่นดนตรีตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 นอกจากนี้ยังเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นของตัวเองและมีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เช่นกัน

ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในชั้นกลาง โดยมีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้บางโปรแกรม และมีความชำนาญในการใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตได้เป็นบางบริการ

2. พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้บริการ World Wide Web (WWW) มากเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองเป็นการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และอันดับสามคือการใช้ IRC

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 12 เดือน โดยมีความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งระหว่าง 1 – 2 ชั่วโมง

3. ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้รับความพึงพอใจค่อนข้างมาก โดยเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่กว้าง หลากหลาย ข้อมูลครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาประกอบการเรียนได้ ภาษาที่ใช้ในสื่ออินเทอร์เน็ตมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนประหยัดเวลาในการหาข้อมูล ไม่ต้องเดินทาง

แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความพึงพอใจจากสื่อหนังสือตามร้านขายหนังสือมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ หนังสือในห้องสมุด และสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นอันดับสุดท้าย

4. การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

สำหรับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยครั้งนี้ ทำการจัดประเภทการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตออกเป็น 2 ประเภท คือ การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาในระดับมัธยมปลาย และเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น การติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง เป็นต้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากกว่าการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาในระดับมัธยมปลาย

5. ผลวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างพบปัญหาจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ประการแรก ได้แก่ ไม่พบข้อมูลที่ต้องการ ต้องเสียเวลาในการค้นคว้าข้อมูลค่อนข้างนาน เมื่อค้นไปแล้วพบว่าข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือเกี่ยวข้องกับศึกษาน้อย ประการที่สอง ปัญหาเรื่องของอัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตสูงเกินไป ทำให้การขยายตัวในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สาม ปัญหาเรื่องไม่สามารถติดต่อแม่ข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากประสิทธิภาพของแม่ข่ายในการรับ - ส่งข้อมูลยังไม่ดีพอ

6. ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปรากฏผล 2 ข้อคือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และความเป็นเจ้าของสื่อมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคล (เกรดเฉลี่ย) ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล คือ ช่วงเกรดเฉลี่ยแต่ละช่วงของกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน ส่วนการหาความสัมพันธ์ความเป็นเจ้าของสื่อ (การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต และการมี E-mail address เป็นของตัวเอง) กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต พบว่ามีความสัมพันธ์กัน คือ การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต พบว่าในส่วนของผู้ที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์จะใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.1884) ส่วนในผู้ที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ พบว่าการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.5196)

ส่วนความเป็นเจ้าของสื่อ คือ การมี E-mail address เป็นของส่วนตัว พบว่า มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต โดยผู้ที่มี E-mail address เป็นของส่วนตัว พบว่าได้ใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.3003) ส่วนผู้ที่ไม่ใช่ E-mail address เป็นของส่วนตัว จะใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.8372)

2. ปัจจัยในการใช้สื่อมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ปัจจัยในการใช้สื่อ ได้แก่ ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต พบว่า ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต คือ ทั้ง 2 กลุ่มให้ความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

ส่วนความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต คือ ความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่สามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้บางบริการ กับกลุ่มที่สามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกบริการมีระดับความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล" มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ศึกษาประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตสื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความเป็นเจ้าของสื่อ ปัจจัยในการใช้สื่อ และความสามารถในการใช้สื่อ พบว่ามีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล โดยพิจารณาจากการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา หรือเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ โดยวัดจากความรู้สึกของนักเรียนเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น ข้อมูลที่ได้รับมีความทันสมัย น่าเชื่อถือ ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนหรือการทำงานได้ ประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูล ไม่ต้องเดินทางไปด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อน ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับความพึงพอใจค่อนข้างมาก โดยเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่กว้าง ทันสมัย หลากหลาย ข้อมูลครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาประกอบการเรียนได้ ภาษาที่ใช้ในสื่ออินเทอร์เน็ตมีความชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นสื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนประหยัดเวลาในการหาข้อมูล ไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีนวัตกรรมของ Rogers & Shoemaker (อ้างถึงใน สุรางคณา ณ นคร, 2539) ซึ่งอธิบายคุณลักษณะสำคัญของนวัตกรรมว่าจะต้องประกอบด้วย ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้หรือความสอดคล้อง ความไม่ซับซ้อนและความไม่ยุ่งยาก ความสามารถในการนำไปทดลองได้ และความสามารถสังเกตเห็นผลได้ กับงานวิจัยของ Matthew Miles (อ้างถึงใน สำลี ทองทิว, 2526) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับของสังคมว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดหาและการใช้นวัตกรรมนั้นต้องไม่แพงเกินไปและต้องมีความสะดวกในการใช้ ซึ่งในที่นี้นวัตกรรม หมายถึง สื่ออินเทอร์เน็ตที่มีบริการหลายรูปแบบให้ผู้ให้บริการสามารถเลือกใช้ได้ตามใจชอบได้อย่างสะดวกสบาย ไม่ค่อยมีความซับซ้อนหรือความยุ่งยากในการใช้ ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาหรือขอข้อมูลด้านการศึกษา

หรือด้านบันเทิงได้จากทั้งในประเทศและต่างประเทศ การส่งจดหมายคุยกันโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ต แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหนึ่งในปัญหาและอุปสรรคจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตนั้นสูงเกินไป

ขณะเดียวกัน ความสามารถในการใช้สื่อก็มีผลต่อความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ผู้ที่มีความสามารถในการใช้สื่อมาก ก็มีความพึงพอใจจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการใช้สื่อน้อย ทั้งนี้การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตนั้น ผู้ใช้จะต้องมีพื้นฐานความรู้ ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ และต้องศึกษาวิธีการใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต จึงจะสามารถใช้ประโยชน์ และมีความพึงพอใจอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในบางบริการที่ซับซ้อน เช่น การโหลดโปรแกรมจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มายังเครื่องคอมพิวเตอร์ จะต้องอาศัยความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานของคอมพิวเตอร์มากกว่าการใช้งานทั่วไป จึงจะสามารถใช้บริการใช้ประโยชน์และได้รับความพึงพอใจอย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses & Gratifications Theory) ของแคทซ์และคณะ (1983) ที่ได้ศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อ กล่าวคือ ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้รับสาร ได้แก่ สภาพทางสังคมและจิตวิทยา ความต้องการและความคาดหวังในการใช้สื่อของผู้รับสาร จะนำไปสู่พฤติกรรม的开รับสารที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความพึงพอใจที่แตกต่างกัน และสภาวะทางสังคมและจิตใจที่ต่างกัน ก่อให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันออกไป ความต้องการที่ต่างกันนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนสื่อแต่ละประเภทเพื่อตอบสนองความพึงพอใจได้แตกต่างกันไปด้วย

ความเป็นเจ้าของสื่อ ได้แก่ การเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต และการมี E-mail address เป็นของตัวเอง ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นเจ้าของสื่อมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต และมี E-mail address เป็นของตัวเอง จะใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นเจ้าของสื่อ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการที่กลุ่มตัวอย่างมีสื่ออยู่ใกล้ตัว หรือมีเวลาใกล้ชิดกับสื่อมาก จะส่งผลให้เกิดความต้องการในการใช้ประโยชน์จากสื่อมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นเจ้าของสื่อ

สิ่งที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่ง คือ เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างสื่ออินเทอร์เน็ต กับหนังสือตามร้านขายหนังสือ และหนังสือในห้องสมุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในหนังสือตามร้านขายหนังสือมากที่สุด (ร้อยละ 49.95) รองลงไปคือ หนังสือในห้องสมุด (ร้อยละ 27.09) และมีความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตน้อยที่สุด (ร้อยละ 26.97) ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีความพึงพอใจต่อสื่อหนังสือมากกว่าสื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากสื่อหนังสือเป็นสื่อที่สามารถใช้ในการค้นหาข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องใช้ทักษะมากนัก และเสียค่าใช้จ่ายน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ บางครั้งไม่สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากสื่ออินเทอร์เน็ต หรือไม่สามารถติดต่อแม่ข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Matthew Miles (อ้างถึงใน ลำลีทองทิพ, 2526) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับของสังคมว่าค่าใช้จ่ายในการจัดหาและการใช้นวัตกรรมนั้นต้องไม่แพงเกินไปและต้องมีความสะดวกในการใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Windahl S. (1979) ที่ได้สรุปแนวคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน ว่าอาจมีความหมายเช่นเดียวกับการเปิดรับสาร ซึ่งเป็นการแสดงถึงอาการรับรู้เท่านั้น หรืออาจหมายถึง กระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อน ซึ่งเนื้อหาถูกบริโภคภายใต้เงื่อนไขอย่างหนึ่ง และเป็นกระบวนการที่ผูกพันอยู่กับความคาดหวังบางประการในอันที่จะได้รับประโยชน์จากสื่อ นั้น พบว่าการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนอาจพิจารณาได้ในแง่ของปริมาณเนื้อหาที่ถูกใช้ ประเภทของเนื้อหาที่ใช้ประโยชน์ ความสัมพันธ์ต่อสื่อที่ใช้ และวิธีการใช้สื่อ นั้น ๆ หรืออาจจะตัดสินใจเลือกใช้สื่ออื่น ในที่นี้เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแล้ว พบว่า ความสะดวก รวดเร็ว เนื้อหา และข้อมูลที่ได้รับไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ได้รับจากสื่อหนังสือ จึงมีความพึงพอใจและเลือกที่จะใช้สื่อหนังสือมากกว่าสื่ออินเทอร์เน็ต

ประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับปานกลาง และมีการจัดประเภทการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตออกเป็น 2 ประเภท คือ การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาในระดับมัธยมปลาย และเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น การติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากกว่าการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาในระดับมัธยมปลาย ซึ่งการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างนี้สอดคล้องกับการศึกษาชุดตัวแปรความต้องการที่ผู้รับสารต้องการจากสื่อมวลชนของกาญจนา แก้วเทพ และศิริชัย ศิริกายะ (2531) ว่าการใช้สื่อมวลชนของผู้รับสารเกิดจากความต้องการสารสนเทศ (เพื่อทราบ

เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันของสังคมและโลก, เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อแนะนำในการปฏิบัติ หรือความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจ, เพื่อสนองความต้องการอยากรู้ อยากเห็น, เป็นการเรียนรู้ ศึกษาด้วยตนเอง, สร้างความรู้ที่มั่นคงโดยใช้ความรู้ที่ได้จากสื่อมวลชน) ความต้องการสร้างควมมีเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล (ให้แรงเสริมแก่ค่านิยมส่วนบุคคล) ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (แสดงออกร่วมกับผู้อื่น เกิดความรู้สึกลักษณะที่เป็นเจ้าของ, นำไปใช้ในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม, ใช้แทนเพื่อน) ความต้องการความบันเทิง (ความผ่อนคลาย, ใช้เวลาให้หมดไป, ปลดปล่อยอารมณ์) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเยาวชน อยู่ในวัยสนุกสนานและอยากรู้ อยากเห็น จึงทำให้มีความต้องการในการรับสื่อและใช้ประโยชน์จากสื่อด้านบันเทิง หรือเพื่อความบันเทิง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงได้เน้นการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากที่สุด และรองลงไปคือการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษ

ในแง่ของความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสารพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อถือในสื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างมาก เหตุผลหลัก ๆ ได้แก่ ประหยัดเวลาหาข้อมูล ข้อมูลที่ได้รับมีความทันสมัย ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ทุกแง่มุม มีความน่าเชื่อถือ ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ Moisier & Ahlgren (1981) ศึกษาองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือ 3 องค์ประกอบ คือ ความชัดเจนและเข้าใจง่าย ความถูกต้องหรือมีการสนับสนุนด้วยข้อมูล ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวรรณ สัจพงษ์ (2532) ศึกษา การประเมินผลของผู้รับสารเกี่ยวกับการยอมรับในแหล่งสารว่าจะต้องมีองค์ประกอบเรื่องความรู้ความสามารถในการเสนอข่าวสารได้รวดเร็วกว่าสื่ออื่น ความสามารถเรื่องของความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ได้ละเอียดเจาะลึก และองค์ประกอบเรื่องความไว้วางใจ ในการให้ข่าวสารเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม มีความเป็นกลางในการเสนอข่าว มีความปลอดภัยในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เสนอข่าวตรงตามข้อเท็จจริง ภาษาที่ใช้ในข่าวทำให้เข้าใจง่ายหรือยาก ข้อมูลข่าวสารถูกต้อง น่าเชื่อถือ และองค์ประกอบเรื่องความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน มีความน่าสนใจในรูปแบบการนำเสนอ มีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสารหรือเหตุการณ์ มีความกล้าหาญในการนำเสนอข่าวโดยไม่เกรงกลัวอิทธิพลใด ๆ ในที่นี้กลุ่มตัวอย่างให้ความน่าเชื่อถือในสื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างมาก เพราะสามารถสืบค้นข้อมูลที่มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกแง่มุม มีความน่าเชื่อถือ และมีการนำเสนอข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริง ภาษาที่ใช้บนสื่ออินเทอร์เน็ตมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และประหยัดเวลาหาข้อมูล

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อเสนอแนะที่คาดว่าจะสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมปลาย ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศของโรงเรียน ควรมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน เช่น การวางแผนคุณลักษณะของซอฟต์แวร์บนระบบเครือข่าย การใช้งานต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต โดยอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจการพัฒนาพัฒนาสารสนเทศ เช่น ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ในฐานะที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ในอนาคตเมื่อมีการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของทุกโรงเรียน เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาเว็บไซต์ของโรงเรียน เพราะในปัจจุบัน โรงเรียนแต่ละแห่งวางนโยบายของการพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เอง ซึ่งอาจเป็นปัญหาเมื่อต้องการมีการนำระบบคอมพิวเตอร์ของทุกโรงเรียนมาเชื่อมต่อกัน แล้วไม่สามารถทำได้ เนื่องจากการใช้งานเป็นคนละระบบกัน

2. องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย หรือการสื่อสารแห่งประเทศไทย ควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาสาธารณูปโภคให้มีประสิทธิภาพ มีความรวดเร็วในการติดต่อแม่ข่าย สายไม่หลุดบ่อย ตลอดจนการปรับลดอัตราค่าบริการในการติดต่อไปยังเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ให้เหมาะสมสำหรับสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้เกิดการใช้งานจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น

3. สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ไม่ควรเน้นการประชาสัมพันธ์สถาบันอย่างเดียว แต่ควรจะเน้นการพัฒนาเว็บไซต์ของตนเองให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาให้มากที่สุด ควรปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตให้เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และมีความทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งรวบรวมเว็บไซต์ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ทำการจัดหมวดหมู่ และเผยแพร่ให้นักเรียนทราบ เพื่อที่จะเข้าไปค้นคว้าได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องเสียเวลาดั้นหานาน นอกจากนี้สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งควรจัดให้มีการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตให้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต อันจะนำมาซึ่งประโยชน์จากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตสูงสุด

4. หน่วยงานเอกชนที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Services Provider) ควรร่วมให้การสนับสนุนการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เช่น การปรับอัตราค่าบริการพิเศษ หรือจัดให้มีโปรโมชั่นราคาพิเศษให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการใช้มากขึ้น ซึ่งอาจร่วมกับบริษัทผู้ค้าฮาร์ดแวร์ในการจำหน่ายเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งมีราคาถูก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยในอนาคต ได้แก่

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมปลายในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียลเท่านั้น จึงควรทำการวิจัยถึงนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนอื่น ๆ ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาและเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. วิธีการศึกษาในเชิงปริมาณ ไม่สามารถตอบคำถามของปัญหาการทำวิจัยได้อย่างลึกซึ้ง จึงควรมีการใช้การศึกษาแบบอื่น เช่น การศึกษาแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์แบบลุ่มลึก (Depth Interview) เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กาญจนา แก้วเทพ, ศิริชัย ศิริกายะ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ตัน ดันท์สุทธิวงศ์, สุพจน์ ปุณณะชัยยะ และสุวัฒน์ ปุณณะชัยยะ. รอบรู้ Internet และ World Wide Web. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด. 2539.

พงษ์ระพี เตชพาหพงษ์. Internet Visual Guide. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด. 2539

วารสารและเอกสารอื่น ๆ

"ชุมชนพัยอินเทอร์เน็ต". คู่แข่ง. โครงการหนังสือฉบับพิเศษ. 2539, หน้า 106-107

ไพรัช รัชยพงษ์. "ก้าวต่อไปของไอทีไทย". ไอทีปริทัศน์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2540

สุภาภรณ์ อัมภมงคล. โครงสร้างสังคมไทยและทัศนคติกับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต. ไทยรัฐ ฉบับที่ 26 พฤศจิกายน 2540, หน้า 5

วิทยานิพนธ์

- เรวดี คงสุภาพกุล. "การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539
- วิษณุ โพธิ์ประสาท. "การยอมรับและการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายโรงเรียนของครู และนักเรียนมัธยม
ในเขตกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- สุรางคณา ณ นคร. "สถานภาพ ปัญหา และอุปสรรคของนวัตกรรมมัลติมีเดียในระบบอุดมศึกษา"
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์, 2539
- เสริมเกียรติ เทียนแก้ว "การศึกษาการใช้ประโยชน์และความคิดเห็นต่อ E-Mail ของมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2541)
- ศุภวรรณ สัจจงพงศ์. "ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร การคาดหวังผลตอบแทนความพึงพอใจและพฤติ
กรรมการรับฟังข่าวสารของประชาชนกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีรายการ
ถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2532
- อรพิน จิรวัดมนตรี "การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์, 2541
- อำไพศรี ไส้ประทุม "พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล ข่าวสาร และปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับ
การสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขต
กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อ
สารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

ภาษาอังกฤษ

Books

- David N. Berlo, James B. Lemert and Robert J. Mertz, "Dimension for Evaluating the Acceptability of Message Sources," in Public Opinion Quarterly 38 (1970), p. 563-576.
- James C. Croskey and Thomas A. Jenson, "Image of Mass Media News Source," in Journal of Broadcasting Vol. 19 (Spring 1975), p. 169.
- J.D. Rayburn and Phillip Palmgreen, "Merging Uses and Gratifications and Expectancy – Value Theory," in Communication Research and International Quarterly, p. 527-560. (October 1984).
- Katz, E, J.G. Blumer and M. Gurevitch, "Utilization of Mass Communications by the Individual," in Mass Communications Theory, p.163. London: Sage Publication, 1983.
- Kippax, Susan Murray John P., Using the Mass Media Need Gratification and Perceived Utility," in Communication Research , p. 448-490 (1980).
- Lawrence A. Wenner, "The Nature of News Gratifications", in Media Gratifications Research: Current Perspectives, p.171-193. Beverly Hill: Sage Publications, 1985.
- Lee B. Becker, "The Measurement of Gratifications," in Communication Research 6, January 1979, p.54-57.
- Maxwell McCombs and Lee B. Bedler, "Using Mass Communications Theory", New York: Prentice Hall, 1979, p3.
- Nancy R. Moasier and Andrew Ahlgren, "Credibility of Precision Journalism," in Journalism Quarterly (Autumn 1981): Footnote.

- Otto Leberinger, Design for Persuasion Communication, New Jersey: Prentice Hall, 1972, p.4.
- Ronald L. Applum, Fundamental Concepts in Human Communications, San Francisco: A Department of Harper and Row Publishers Inc, 1993, p.123-124.
- William J. McGuire, "Persuasion, Resistance and Attitude Change," in Handbook of Communication, New York: Rand McNally College Publishing Company, 1973.
- Windahl S., "A Uses and Effect Model: Some Suggestions," in Media Panel Report No. 7b, University of Lund (mimeo), 1979.

ภาคผนวก

ปัจจัยในการใช้สื่อ และความพึงพอใจต่อสื่ออินเทอร์เน็ต
ในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ขอขอบคุณในความร่วมมือกรอกแบบสอบถามนี้เป็นอย่างสูง
ผู้วิจัย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่าน และกรอกข้อความที่เป็นจริงลงในช่องว่างที่กำหนด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ระดับชั้นที่ศึกษา
 ม.4 ม.5 ม.6
2. อายุ
 ต่ำกว่า 15 ปี 15 – 17 ปี
 18 - 20 ปี มากกว่า 20 ปี
3. เกรดเฉลี่ยที่ได้
 ต่ำกว่า 2.00 2.01 – 2.50 2.51 – 3.00
 3.01 – 3.50 3.51 – 4.00
4. กิจกรรมที่ทำเป็นประจำเวลาว่าง
 (โปรดระบุ) _____
5. ท่านมีเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งติดตั้งอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนตัวหรือไม่
 มี ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 7)
6. ท่านมี E-mail address ส่วนตัวหรือไม่
 มี (ข้ามไปตอบข้อ 8) ไม่มี
7. หากท่านไม่มีคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ส่วนตัวที่บ้าน ท่านใช้อินเทอร์เน็ตจากที่ใด
 โรงเรียน Internet Café
 อื่น (โปรดระบุ) _____
8. ข้อใดที่ตรงกับความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของท่านมากที่สุด
 เริ่มต้นเรียนรู้การใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์
 สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้บางโปรแกรม แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานได้
 สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้อย่างชำนาญ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานได้
 อื่น (โปรดระบุ) _____
9. ข้อใดที่ตรงกับความสามารถในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของท่านมากที่สุด
 เริ่มต้นเรียนรู้การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
 สามารถใช้ได้บางบริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต
 สามารถใช้ได้ทุกบริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต
 อื่น (โปรดระบุ) _____

10. บริการใดบนอินเทอร์เน็ตที่ท่านใช้เป็นประจำ

- () E-mail
- () World Wide Web (WWW)
- () IRC (Chat)
- () Telnet
- () Gopher / Archies
- () FTP (การโหลดโปรแกรม)
- () Newsgroup
- () อื่น (โปรดระบุ) _____

11. ท่านใช้อินเทอร์เน็ตจากที่ใด

- () บ้าน
- () โรงเรียน
- () Internet Cafe
- () อื่น (โปรดระบุ) _____

12. ท่านเริ่มใช้อินเทอร์เน็ตมานานเพียงใด

- () น้อยกว่า 6 เดือน
- () 6 – 12 เดือน
- () มากกว่า 12 เดือน

13. ท่านใช้เวลาานานแค่ไหนในการใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง

- () น้อยกว่า 1 ชั่วโมง
- () 1 – 2 ชั่วโมง
- () มากกว่า 2 ชั่วโมง

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

14. ท่านคิดว่าท่านได้รับความพึงพอใจจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมากน้อยเพียงใดในหัวข้อต่อไปนี้

	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พอใจ
1. ข้อมูลที่ได้รับมีความทันสมัย (Update)					
2. ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมทุกแง่มุม					
3. ข้อมูลที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนหรือการทำงานได้					
4. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ					
5. ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน และเข้าใจง่าย					
6. ระยะเวลาในการค้นหาข้อมูล ไม่ต้องเดินทางไปด้วยตนเอง					
7. แลกเปลี่ยนข้อมูล หรือพูดคุยกับเพื่อน ๆ ได้อย่างกว้างขวาง					

15. จากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านได้รับความพึงพอใจจากสื่อใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ)

- () อินเทอร์เน็ต
- () หนังสือในห้องสมุด
- () หนังสือตามร้านขายหนังสือ
- () อื่น (โปรดระบุ) _____

ส่วนที่ 4 การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

16. ท่านใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากน้อยเพียงใดในแต่ละวัน

	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ใช้
1. ใช้ E-mail ส่งข่าวคุยกับเพื่อน ๆ					
2. ใช้ E-mail ขอข้อมูลการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ					
3. ใช้อินเทอร์เน็ตหาข้อมูลประกอบการเรียนหรือทำรายงานส่งอาจารย์					
4. ใช้อินเทอร์เน็ตในการติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น การแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก การแข่งขันเทนนิส เป็นต้น					
5. ใช้อินเทอร์เน็ตสั่งซื้อสินค้าต่าง ๆ เช่น ซีดีเกมส์ ซีดีรอม เป็นต้น					
6. ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง เช่น ฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ส่งการ์ดอวยพรต่าง ๆ ส่งข้อความไปยังเพจเจอร์หรือโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น					
7. ใช้โหลดโปรแกรมจาก Web ต่าง ๆ เช่น เกมส์ โปรแกรมป้องกันไวรัส และ Screen Server					
8. ใช้บริการ Chat กับเพื่อน ๆ					

17. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ไม่สามารถติดต่อแม่ข่ายอินเทอร์เน็ต
- () ไม่พบข้อมูลที่ต้องการ
- () แหล่งข้อมูลไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ
- () ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
- () ไม่ชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ
- () จำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ตมีน้อย
- () จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ
- () เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพต่ำ
- () อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตสูงเกินไป
- () อื่น (โปรดระบุ) _____

18. ท่านคิดว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นต่อการศึกษาของท่านหรือไม่

- () จำเป็น เพราะ _____
- () ไม่จำเป็น เพราะ _____

19. ท่านมีแนวโน้มที่จะใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาต่อไปในอนาคตหรือไม่

- () ใช้ เพราะ _____
- () ไม่ใช้ เพราะ _____

20. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

QUESTIONNAIRE

Factors affecting Uses and Gratifications of Internet Media of Secondary Students in New International School of Thailand and St. Gabriel College

This questionnaire is made for the purpose of studying the student's use and gratification of Internet. All information will be treated as confidential. Thank you for your cooperation.

Section 1 General Information

1. Year Level
 Year 10 Year 11 Year 12 Year 13

2. Age
 Less than 15 years 15 – 17 years
 17 – 20 years More than 20 years

3. Your Achievement Grade
 1 2 3 4
 5 6 7

4. Activity (s) at your free time
 (Please specify) _____

5. Do you have your own computer with Internet applications?
 Yes No (Go to no. 7)

6. Do you have your own E-mail address?
 Yes (Go to no. 8) No

7. If you do not have your own computer with Internet at home, where do you use Internet ?
 School Internet Café
 Others (please specify) _____

8. Please evaluate your computer application skills?
 Beginner
 Able to use some application but unable to solve any problem which occurs during the operating period.
 Able to use all applications and to solve some problems which occur during the operating period.
 Others (please specify) _____

9. Please evaluate your Internet application skills?
 Beginner
 Able to use some services on Internet.
 Able to use all services on Internet.
 Others (please specify) _____

Section 2 Internet Use Behavior

10. Which services on Internet do you usually use?

- () E-mail
 () World Wide Web (WWW)
 () IRC (Chat)
 () Telnet
 () Gopher / Archies
 () File Transfer Protocol (FTP)
 () Newsgroup
 () Others (please specify) _____

11. Where do you usually use Internet ?

- () Home () School
 () Internet Café () Others (please specify) _____

12. How long have you been using Internet ?

- () Less than 6 months () 6 – 12 months
 () More than 12 months

13. How long do you use Internet each time?

- () Less than 1 hour () 1 – 2 hours () More than 2 hours

Section 3 Gratification from Internet Usage

14. Please rank your gratification from Internet usage

	Very satisfy	Satisfy	Fair	Little	Dissatisfy
1) Information on Internet is updated					
2) Information on Internet is accurate and complete					
3) Information on Internet is able to be used in report or study					
4) Information on Internet is reliable					
5) Wordings and terms on Internet are clear and easily understood					
6) Save the time, no need to travel for information search					
7) Able to exchange information or chat with friends worldwide					

15. Please rate your level of gratification from using the following media on scales between 1 and 3 (1 is the highest level of gratification)

- () Internet
 () Books from the Library
 () Books from the Bookstores

16. Please rank the frequency of uses for various Internet applications

	Most frequency	Frequency	Fair	Least frequency	Never use
1) Common E-mail contact to your friends					
2) Send E-mail to request for educational information from other institutions					
3) Use Internet to search information for study or reports					
4) Use Internet to follow up various news and events such as football premier league, Australian Open Tennis, etc.					
5) Use Internet to order products or services such as CD Games, flower delivery, subscription services, etc.					
6) Use Internet for entertainment such as music, cinema, free e-cards (from blue mountain or hallmark), messages to pager or mobile phone, etc.					
7) To download free program from various Webs such as Games, Anti-Virus program, Screen server, etc.					
8) To chat with your friends					

17. Which problem(s) have you encountered when using Internet (Select as many as applicable)

- Unable to contact the Internet Service Provider (ISP)
- Unable to find the needed information
- Information source is not creditable
- Most information is useless
- English skill is poor
- Limited hours for using Internet
- Number of computers which are installed with Internet is limited
- Computers installed with Internet are of low efficiency
- Internet fee is too high
- Others (please specify) _____

18. Do you think Internet is important to your study?

- Yes because _____
- No because _____

19. Do you tend to use Internet media for your future education?

- Yes because _____
- No because _____

20. Suggestion for improvement of Internet using

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอุษาพรรณ ศรีสกุลประเสริฐ

เกิดวันที่ 6 ตุลาคม 2509

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปี 2527

สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ คณะบริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปี 2533

ประวัติการทำงาน

ปี 2532 – 2533	The Nation Publishing Group
ตำแหน่ง Bulk Sales Executive
ปี 2533 – 2535	Philippine Airlines
ตำแหน่ง Customer Services Representative
ปี 2535 – 2537	Det Norske Veritas Co.,Ltd.
ตำแหน่ง Secretary to General Manager
ปี 2537 – 2539	Starluck Holdings Co.,Ltd.
ตำแหน่ง Executive Secretary to President
ปี 2539 – ปัจจุบัน	New International School of Thailand
ตำแหน่ง Personal Assistant to Business Manager & Business Coordinator